

**Транскрипт аудио записа са главног претреса
одржаног дана 20.септембра 2013. године**

Председник већа: Седите, молим вас.

Констатује се да су на главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић,
-окривљени Хондо Самир,
-бранилац адвокат Славиша Продановић.

Ту је и колега из Босне који помаже у одбрани и да су данас дошли сведоци:

-Рајко Ђорђић и
-Бора Мркајић.

Нису дошли сведоци: Жељко Живак, са којим је Служба за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима контактирала и последњи пут јутрос контактирала и он рекао да неће доћи, док је Служба 19.09.2013. године контактирала Мркајић Драгана, сведока и сведок Мркајић је рекао да због пословних обавеза претоварања робе и квара камиона, ради међународну шпедицију, није у могућности да се одазове позиву суда наведеног дана, а те разлоге је наводио у телефонским разговорима које је службеница, односно референт подршке обавила са њим и раније у више наврата, тако да ћемо онда о свим тим сведоцима одлучити накнадно.

А сада ћемо да наставимо са овим сведоцима који су ту.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се претрес одржи

Наставак доказног поступка.

ИСПИТИВАЊЕ СВЕДОКА ЂОРЂИЋ РАЈКА

Председник већа: Позивамо прво Ђорђић Рајка из здравствених разлога, он је замолио да из здравствених разлога буде први. Добар дан.

Сведок Рајко Ђорђић: Добар дан.

Председник већа: Ђорђић Рајко, ми смо Вас позвали као сведока. Међутим, Ви сте 17.04.2013. године били већ овде код тужиоца за ратне злочине и дали своје податке. Да ли има неке измене?

Сведок Рајко Ђорђић: Нема.

Председник већа: Мислим на годину рођења, наравно, ту нема измене, него на адреси и остало?

Сведок Рајко Ђорђић: Нема, нема ништа.

Председник већа: Нема, добро. Онда да Вам кажем да смо Вас позвали као сведока, да сте као сведок дужни да говорите истину, не смете ништа да прећутите о ономе што знате. Давање лажног исказа је кривично дело. Нисте дужни да одговарате на питања, која би Вас и Вама блиске сроднике изложила тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу. Да ли то разумете?

Сведок Рајко Ђорђић: Разумем.

Председник већа: Испред Вас је текст заклетве и прочитаћете га наглас.

Сведок Рајко Ђорђић: Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што пред судом будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати.

Председник већа: Добро, хвала.

Сведок упозорен, опоменут, након што је положио заклетву, исказује:

Ви сте причали о догађајима 1992. године, Ви сте из села Брадина, је ли тако и после што би рекли пада Брадине, Ви сте били у логору „Челебић“.

Сведок Рајко Ђорђић: Јесам.

Председник већа: Ми смо Вас позвали поводом тога и редослед је такав да Вас прво испитује тужилац, затим одбрана и на крају ми. Па ћете онда онако држећи се значи ових питања тужиоца, прво да ми кажете, да ли остајете при исказу који сте дали код тужиоца?

Сведок Рајко Ђорђић: Остајем.

Председник већа: Добро, е сада ћемо да видимо, морате да одговарате на питања. Да ли може тужилац сада, да ли има питања?

Заменик тужиоца: Господине.

Сведок Рајко Ђорђић: Пре него што почне, извините само, ја бих ако можете, чашу воде, јер имам проблема.

Председник већа: Може чаша воде, ако желите, да Вам кажем, ако желите да направимо паузу или ако се не осећате добро, молим Вас да кажете одмах.

Сведок Рајко Ђорђић: Осећам се ја добро, само ми треба, нисам, ја иначе здрав, али, издржаћу толико, само ми треба мало воде.

Председник већа: Ако треба да се прекине, само молим Вас сугеришите. Да ли може вода?

Заменик тужиоца: Господине Рајко Ђорђићу, да ли се Ви сећате да сте давали изјаву код мене у поступку истраге?

Сведок Рајко Ђорђић: Сећам се.

Заменик тужиоца: На питање председнице већа, Ви сте рекли да остајете у тој Вашој, односно при свим тим наводима из те изјаве коју сте дали у поступку истраге и да ли има нешто да измените у односу на ту изјаву?

Сведок Рајко Ђорђић: Нема, ја сам тада, ја сам тада изјавио тако и остајем при томе и сада.

Заменик тужиоца: Добро, Ви сте ту детаљно описали време и оно што сте преживели од времена пред сам почетак рата и до краја боравка у логору „Челебић“, па бих Вас ја сада замолио да овде пред већем испричате, шта сте Ви све преживели од Вашег доласка у логор „Челебић“, у ком сте објекту били затворени и те детаље, само дакле везане од Вашег доласка у логор „Челебић“.

Сведок Рајко Ђорђић: Ја сам у логор „Челебићи“ доведен у вечерњим сатима 30. маја, колико се сећам, 30. маја, да је био 30. мај, у вечерњим сатима, са једном групом заробљеника који смо заробљени у месту Љута између Калимовика и Коњица испод планине Трескавица. Тамо смо доведени на једном возилу „ФАП“. Прво смо доведени у Коњиц, на два, три места смо свраћали испред Друштвеног дома, испред МУП-а, свараћали смо испред мотела у Коњицу, где смо дуже време чекали и за све време, ово што говорим, смо страшно тучени и малтретирани. У „Челебић“ смо доведени из Коњица у једној овако репрезентативној, да кажем, пратњи у којој су били сви представници тада МУП-а, овај, Гуска Јасмин, Перо Барунчић, овај начелник или инспектор, шта је био, не знам, овај, не знам сада како се зове, Медић Амир, сетио сам се, у једним колима, а у другим су колима били председник општине на коме је био монтиран „бровинг“. У „Челбић“ смо доведени и избачени из камиона. Да напоменем да је на камиону био један убијени заробљени наш друг, то је био Драган Вујичић који је убијен на Бјелашници и тројица рањених, Ђуро, Ново Куљанин и Живак, како му беше име, не знам сада, али није битно, углавном Живак се презивао дечко. Они су рањени на Бјелашници и није им нико ни помагао. Ђури је било избијено око, а Ново је био рањен кроз стомак, а овај момак Живак је био рањен кроз руку, подлактицу и тада су нас истоварили у, испред командне зграде у објекту „Челебић“. То је био објекат „Челебићи“, био је један ненасељени, до тада, ненасељени војни објекат који је требао да служи за смештај горива и мазива за бившу

ЈНА. Није никада усељен и војска га никада није држала до 1991. године, негде око јануара месеца, можда је један вод доселио се као обезбеђење. И та командна зграда је била у саставу тог објекта. Ту су нас избацили. Био је већ сумрак, овај, када су нас избацили из тог камиона.

Заменик тужиоца: Колико је вас било на камиону тада?

Сведок Рајко Ђорђевић: Било је 25, 25 је нас било на камиону укупно са тим мртвим и рањеним. И онда смо, ту је био шпалир војника који је ударао, добацивао, једноставно су ко је шта хтео да ради, тако је и дочекивао. Постројени смо уза један зид објекта који се налазио испред командне зграде, то је био објекат 22 или касније су га звали популарно стационар. То је био један мали магацин који је био за чување мазива, уз зид, ударили су нас сви са стране, ко је год хтео, ми смо били окренути према зиду, али су се на ме нарочито били окомили, зато што за време целог пута са Бјелашнице до Коњица, инсистирали су да им љубим њихов знак, на пушкама су они били већ урезали месец и звезду и овај који је био пратилац, он је инсистирао да ја тај знак пољубим. Ја сам се онда каприцирао да нећу, па таман да ме убију и он је ударао мене толико да сам ја неколико пута био ван свести на том камиону, јер је била, страница од камиона је била метална, а како, ја сам био везан и како год, нисам могао ничим да се одупрем, него како год је он ударио, ја сам и главом ударао у ту овај металну страницу од камиона, тако да сам ја, кажем Вам, неколико пута сам био ван свести, само сва срећа, хладно је било и мало је нека кишица падала, па је хладило у то време, па бих се брзо вратио. И он се био посебно околио на ме и доле наставио да инсистира да ја то љубим, нисам хтео и нисам хтео и он је ударао и онда други су долазили. Би ли сте ли веровали да је други поред мене људи који су стајали, а нису их тукли, падали су у несвест овај, вероватно или очекујући и себе или због тога што нису могли то да издрже.

Заменик тужиоца: Да ли знате ко Вас је ударао, да ли сте препознали то лице?

Сведок Рајко Ђорђевић: Овај који је био пратилац одозго, је био неки дечко који је био онако жут, са неком овај, оштром косом. Ја не знам ни ко је ни шта је, ни у том моменту.

Заменик тужиоца: Да ли је он био у војничкој униформи?

Сведок Рајко Ђорђевић: Јесте, он је био у некој војничкој униформи, овај.

Заменик тужиоца: Да ли је имао неки знак на тој војничкој униформи?

Сведок Рајко Ђорђевић: Видите, они су имали некакве знаке горе на Бјелашници су имали њихове оне знакове што су усвојили онај љиљан, Армија Босне и Херцеговине, уствари ТО се тада звао Босне и Херцеговине. Међутим, интересантна је била апликација, онај апликатор, када су доле, када су дошли доле негде близу Коњица, скинули су оне апликације, а ставили су апликације ХВО. Због чега, није ми ни сада јасно, овај, а горе су се сви звали муслиманским именима и били су Муслимани и то вероватно из оних горе бјелашничких или подбјелашничких овај села, су били, овај, на том простору. Чини ми се

да је онај један што је, сада да ли је он ишао нас пратио до краја или је само од Шабића до Игмана, који нас је пратио, по свој прилици је мене, овај, познавао, јер сам ја једно време радио и на овај образовању одраслих и они су најчешће ишли у те школе, занате, за образовање одраслих. Можда ме је познавао, ја њега у то време нисам могао да препознам, али, овај, није битно, сада вероватно га не бих препознао, откуд знам име и презиме, ништа. Али тај који је пратио доле, он је највише ударао, а онда је био тамо строј неки који су били позади. Ја нисам видео ни ко удара, ни ко се примиче, ни ко се приближава, ни ништа, јер, углавном.

Заменик тужиоца: Како сте Ви били обучени?

Сведок Рајко Ђорђић: Ја сам имао тада на себи маскирну униформу, овај, то су биле оне прве неке маскирне униформе, овај, које је и у војним чизмама сам био и са.

Заменик тужиоца: А ови други?

Сведок Рајко Ђорђић: Ови други људи нису, неки су имали нешто од оне старе униформе ТО, ко је имао блузу и панталоне, није имао, то су били углавном у цивилном оделу људи.

Заменик тужиоца: Добро. Па хајмо сада на те догађаје од доласка у логор.

Председник већа: Само извините, значи 30. маја сте дошли?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Председник већа: 30. маја у логор „Челебић“?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Председник већа: Добро.

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте, увече. Е сада, прво су нас онда одатле из тог строја одводили у командну зграду тамо, узимали су нам податке.

Заменик тужиоца: Ови који су Вас тукли ту поред тог зида, да ли сте познали некога?

Сведок Рајко Ђорђић: Ја нисам, у том моменту ја нисам. Знате шта, ја сам био у том моменту смањене свести, ја нисам могао да овај, препознајем, а био је, већ је био мрак, сутон је био, тако да сам ја рецимо, у том моменту када су нас скидали са камиона, препознао двојицу људи који су са мном радили, један је био Џункур Садик, овај, а други је био Митхат Церовац и Митхат Церовац тај, он је са мном радио, био је мени потчињени у штабу ТО. Он је мени пришао и ови су навалили да туку са стране. Он је рекао, „одмакни се, немојте“, он је у том моменту мене хтео да заштити. А ове друге које сам, који су били тамо, ја нисам нешто посебно познао. Касније, касније сам то реконструисао, препознао

сам Делића Хазима који је носио неку штаку, ослањао се на неку штаку. А друге људе, једноставно, нисам могао у том моменту ни препознати, нити сам могао.

Заменик тужиоца: Колико је њих било ту?

Сведок Рајко Ђорђић: Била је ту маса, маса је била те војске, то је било крици, узвици, весеље, како се није могло запамтити.

Заменик тужиоца: Можете ли приближно да кажете број отприлике, колико је било?

Сведок Рајко Ђорђић: Било је ту стотинак људи, сигурно.

Заменик тужиоца: Добро.

Сведок Рајко Ђорђић: И узвици какви се нису могли чути. На пример, то су узвици који су се тада чули тамо, галамили су, били су, „аушвиц, аушвиц, аушвиц, зи-хај, зи-хај“, то је било као да је овај, дошло се у онај логор некакав 1940-тих година тамо, а не сада. То је била страшна еуфорија коју не може нико да схвати, а посебно што су сада после, овај, јер све има своје последице. Једна медијска хајка, једна пропаганда у Коњицу која је била на рачун мене и мога имена, јер сам ја, не знам што је то било, мени то није никада јасно, ја сам отишао у Градину, из Коњица у своје село, то је 13 километара, то није неки, они су хтели да створе тиме неки ослонац, односно разлог да Градину нападну и да је униште, да је запале, да је склоне са тог простора и онда су нашли мене, ето као некакав професионалац који је горе отишао, који ће организовати неку силну групу, страшну војску која ће све то нападнути, а ми смо били село које је било у 50 километара, српско село једино које је било овај чисто српско, а све је около било овај, су била или мешовита, српско-муслиманска или хрватска села или чисто муслиманска села, тако да, а кажем Вам, радио њихов је месец дана брујао о војводи, о четницима, о нападима. Чак су они у Коњицу направили били и полепили ове смртовнице са мојим именом, на коме су писали, позивали су све и Србе да дођу на моју сахрану. Ја нити сам пре рата био експониран, ни по политици, ни по чему, разумете, ни у партијама оним које су се формирале овај, крајем 1991., 1990-91. године, ни у једној нисам био, тако да апсолутно није био разлог, али та медијска хајка, односно пропаганда односно припрема је учинила то да су сада сви они, то је био овај, када сам ја доле дошао, значи то је решено све питање њихово, проблем који су они мислили да ће решити тиме што сам ја доле. Тада су довели и моју жену, ухватили моју сестру и све моје су доле, овај, заробили, оца, два брата, сестру, жену, стрину, овај, све, све је то било, овај, заробљено у „Челебићу“ у логору, овај, ко нека страшна сила, која ће сада њима помоћи и то је било страшно одушевљење. На зидовима, би ли Ви веровали, горе је било муслиманско село одмах изнад те овај, изнад тог објекта. На зиду изнад тог, на огради изнад тога места где смо ми били, је било овако силно мушке, женске деце, све се искупило да то прослави и овај да то види како се то војвода дотера.

Председник већа: Добро, и да Вам помогнем мало, до када сте били у логору?

Сведок Рајко Ђорђић: Ја сам у логору био у „Челебићима“, ја сам био и у „Челебићима“ и у Коњицу.

Председник већа: Не, не, у „Челебићима“.

Сведок Рајко Ђорђић: У „Челебићима“ сам био до 17. децембра 1993. године.

Председник већа: А Ваша супруга, сестра?

Сведок Рајко Ђорђић: Они су моју сестру и супругу пустили након колико је, двадесетак дана до месец дана, ту су биле оне, не знам тачно, двадесетак дана.

Председник већа: Онда су их пустили?

Сведок Рајко Ђорђић: Њих су пустили, и стрину и сестру и супругу, а биле су још неке жене, и жену још једну, овај, Дару Куљанин, она је била са њима, и њу су исто тако пустили.

Председник већа: Добро.

Сведок Рајко Ђорђић: А ја сам био.

Заменик тужиоца: Где Вас прво затварају у „Челебићима“?

Сведок Рајко Ђорђић: Мене прво затварају у објект који су они називали број 9, а то је један ходник који, у који се улазило, неколико степеница испод нивоа цесте и земље, а онда се косо спуштао према улазу у атомско склониште, овај, тог објекта. Ту је, уствари, било атомско склониште и командно место у случају напада из ваздуха командног места.

Председник већа: А која је ширина тог?

Сведок Рајко Ђорђић: Молим?

Председник већа: Која је ширина тог ходника?

Сведок Рајко Ђорђић: Он је дугачак једно тридесетак метара, отприлике, са када се уђе, овако се улазило, када се уђе, онда је благо била кривина у лево. На крају су била метална једна тешка врата, онако каква су у атомским склоништима и био је широк највише колико ја могу проценити, око 140 цм и он је био, улаз је био значи испод нивоа цесте која је пролазила тик поред њега, неколико доле степеница, тако да је више од половине врата кроз која се улазило са вањске стране, било у нивоу земље, а горе је био само један мали отвор са оним армираним стаклом, кроз које је могла улазити светлост, с тим да је било окренуто према западу и сунце ту не би грејало уопште. Уствари, само када је оно скоро на заласку, пошто су ту велике планине, то не можете претпоставити и са северне, ове, источне и западне стране, тако да је сунце могло врло мало да улази у тај.

Председник већа: А висина ходника, која је?

Сведок Рајко Ђорђић: Па висина је била, ту је негде можда два метра.

Председник већа: Два метра?

Сведок Рајко Ђорђић: Па тако негде, око два метра је била висина и он је био овако нагето је било.

Председник већа: Под нагибом?

Сведок Рајко Ђорђић: Под нагибом је било и када би овај, пошто је нас ту било доста.

Председник већа: Колико, отприлике?

Сведок Рајко Ђорђић: Молим?

Председник већа: Да ли знате, колико отприлике?

Сведок Рајко Ђорђић: Нас је било 25 нас је било када смо дотерани ту, у том простору. Онда су после сукцесивно догонили, тако да је у неко време до негде до јуна можда, крајем јуна тамо било и 42, јер су они ту сукцесивно догонили и стављали овај ове људе. Највише нас је било 42, то је негде био јули месец, да, да јули је месец био, јер су овај, око Видовдана дотерали још неке људе, пет људи из Идбра, једног из Брђани и двојицу из Брђани, једног из Челебића оданде и друге су неке довели из „шестице“, тако да нас је било, највише нас је било 42 у том објекту.

Председник већа: Добро, а шахт, ја Вас само враћам на ово што је у оптужници, а шахт где је шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Е, шахти су друга прича.

Председник већа: А где се он налази, ту поред или где тај шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Не, шахт у коме смо ми били, сада ако не испричам све, биће истргнуто из контекста.

Председник већа: Добро.

Сведок Рајко Ђорђић: Шахт, овај, ту у том, из те „деветке“, су нас свакодневно изгонили испред тог објекта, постројили нас уз зид који је био висок једно три, четири метра ту, потпорни зид и сваки дан је била туча, руке на потиљак, некада смо и седели на каналу одводном доле и стражари који су били тамо су у шпалиру ишли са лева на десно и са десна на лево и обавезно ударали са десне и са леве стране чизмама у слабине и то по

неколико пута као шпалир горе-доле. То је значи било обавезна дневна порција, а поред тога су извршили и прозивке ноћу и изведе некога, мене, ја сам био редован, изведу и или на ледину која је била поред или ту уз зид и онда, овај, ударају, траже нека питања, постављају на која једноставно човек не може да буде паметан. Дамјана Ђорђевић, овога Милошевића Жељка, Мркајића, овога Десимира и неког другог још кога.

Председник већа: Сада када тако седите или стојите па вас ударају, када иду тако у врсти па вас ударају, да ли се сећате, колико је било стражара и ко је био?

Сведок Рајко Ђорђевић: У врсти када би ударили врсту, најчешће би ми седели доле.

Председник већа: И колико је било њих стражара?

Сведок Рајко Ђорђевић: Њих је по десетак било, увек је ту по десетак било стражара који су ишли са лева на десно и са десна на лево и.

Председник већа: Добро, да ли се сећате некога ко је био?

Сведок Рајко Ђорђевић: Па сећам се, овај, ту они су били, они су се мењали, у почетку су били једна група, па онда после друга, али ја се сећам браће Мацића, Мирсад и овај звали су га, један је био „Маса“ а један је био овај како се зове, како му је био надимак, овај.

Председник већа: То су двојица браће Мацић?

Сведок Рајко Ђорђевић: Браће Мацић, јесте.

Председник већа: Добро.

Сведок Рајко Ђорђевић: Па су онда били Шпаго Един, „Кравар“, који је имао надимак „Кравар“, па су били неки Нухићи, двојица Нухића, па Јеловац неки је био, па Дедић је био, па су били, овај, Зенга, како се он звао, овај што је осуђен у Хагу. Делић у почетку није био, имао је ногу овај, нога му је била нешто у дефекту, па је носио штаку, па није он ударао у то време, касније је ударао. Био је неки Фочак, име је имао Ферид, а ја не знам како се презивао, овај и био је, неки је био под надимком „Шок“, то је био неки војник који је остао доле на одслужењу војног рока, када се војска повукла, он је доле остао, „Шок“ је имао надимак, али ја сам касније сазнао да он није био Шиптар, него је био Горанац, па је остао доле и овај био је врло крволочан. Био је један Едо Варишчић се он звао тако, па онда били су овај, група која је била Хебиговића Исмета, они су били овај исто у тој групи и било је још неких других које ја нисам познавао, овај, а касније сам им рецимо сазнао имена, као Чамцић Зајко, па онда неки „Црни“, Жилић Нервин, па онда тако, углавном, то је било доста тога света које сам ја и знао и нисам знао, Мрђевић Кемал, па онда неки Кемал Мали се звао, не сећам се како му је било име, углавном то је било, овај, маса је ту стражара било, а онда је било вероватно и оних који су долазили ту, па су они наменски дошли да овај истуку некога ко им се можда замерио у граду некада или

тако. То је било углавном отвореног типа, онај, простор где је могао доћи свако прозвати и ударати.

Председник већа: А ноћу?

Сведок Рајко Ђорђевић: Рецимо био је онда, добро се сјећам једне ситуације где су они је био Хамза Јановић исто је радио са мном, чак је био и мој ђак, био је подофицир у војсци па је онда прешао тамо и једна ситуација им је била врло честа да се молимо бисмилу, да читамо, то је њихова молитва бисмила то је почетак њихове молитве и онда би неко од њих говорио, ми смо понављали Алах је највећи, ко је највећи Алах и тако даље узвикивање и неко је мени иза леђа говорио ево сад смо ти ухватили жену, она ће родити, родиће Муслимана неће четника и тако, а каже и ћерка ти је већ способна има 9 година можемо и њу и у неком моменту ја сам се окренуо на нечији позив или на, иза мене је стајао тај Хамза Ајановић.

Председник већа: Тај што Вам је био ученик?

Сведок Рајко Ђорђевић: Био је мој ученик, а био је и подофицир у војсци, рецимо не би се човек надао. Е, сад када се вратимо овом што сте Ви питали.

Председник већа: Ноћу би их изводио?

Сведок Рајко Ђорђевић: У неко доба извео би неко позове Делић је то најчешће то чинио, а било је и других, сећам се једне ноћи извели су неко ме је позвао, ја сам изашао, тамо је био Кемал Мрнђић, био је висок момак, млад и једно 5 људи је са њим било, извели су ме на једну ледину која је била тик иза тога објекта и вероватно су они тренирали карате, шта ли је то било и онда сам ја био у средини а они су ударили тим својим захватима мене док нисам пао да нисам више могао да мрднем. Рецимо то је било. Други пут неко дође па позове једном се десило тај Зајко, како се зове Чамцић, са неком групом је дошао, њега сам добро запамтио он је имао плаву косу, риђу скоро, носио је неке руске чизме и не знам нека прича без везе, једноставно изведете нема никакве везе шта те пита и он се затркао и он је мене ударио овде у неки слабински део и ја сам пао. Дал би ви веровали, не знам да ли је од вас ико видео како се понаша јуне или во кад се пикује међу рогове, е тако ја сам само задрхтао и пао доле, мислио сам ја да ми је пребио кичму. Нисам могао ући, унео ме Жара Мркајић рукама доле и то се понављало, да вам кажем ја не могу, шта сам ја доле преживео у то време док сам био у „Челебићима“ а онда делимично и у овоме у Коњићу да други су људи падали у несвест да би се надамном вршила егзекуција, а ја сам се чудим како су ми остале кости и једна, рецимо кад су ме једанпут Зенга и овај Делић вјероватно су пробали, донео им је управник логора Павао Анђелић, пошто је он на западу био, бејзбоол палицу, јер они су вероватно пробали како се с тим ради и какав је ефекат. Извели су ме на један опет ту једног шахта великог, ставили су ми нешто у уста да не могу да вичем и почели су ме да ударају тим, у ствари ударао је Зенга а Делић је био присутан. Ударили су ме свукуд, одавде па доле до пета толико да сам ја неколико дана нисам могао устати, а кад сам устао десну ногу нисам могао једно 15 дана да уопште да је држим нисам је ни осећао него панталонама је носио пошто су нас изводили на мокрење вани, нисам могао да, вукао сам ту ногу, тада сам видео то да сам видео да је то самовоља,

био је присутан и овај овако на једном колобрану тамо поред цесте седео је Павао Анђелић па сам ја изашао тад ме је први пут видео, он ме је питао шта му је, а овај каже па пусти мало вели Делић, а овај оно како се ми обично изражавамо мало, видиш да не може да се вуче. И то је било тад то су биле ситуације коју нико не може да опише овако речима јер све су фрагменти, све што се говори су фрагменти, сад кад би се то повезало то не би човек могао да буде, да буде апсолутно свјестан шта му се десило и шта се може дешавати човеку од стране других људи.

Председник већа: А шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Па то ти је све ситуације које су од физичког, од психичког, психичке тортуре до изгладњивања физичког, значи до уништења.

Председник већа: А шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: А шахт видите први пут је то било, колико се могу ја сада сјетити 10. јуна нас једну половину, мислим повели су ме на неко испитивање у команду.

Председник већа: Од ових 25 што су довели?

Сведок Рајко Ђорђић: Да, тада нас је било већ више.

Председник већа: Већ више?

Сведок Рајко Ђорђић: Нас је било 25, тад нас је било можда око 30 можда и нешто у том времену једну половину су. Тачно било нас је 34 (18 и 16), два пута су нас гурнули у шахту ван, 34 нас је било. Одвели су нас на неко испитивање у командну зграду, тамо су нас испитивали неки њихови иследници, саслушавали итд., и ја сам био последњи у том саслушавању. Кад су нас повели назад ја сам мислио сам они ће нас увести доле у „Деветку“ и они су, други су сви стајали уз онај зид испред „Деветке“, међутим, нису нас увели у „Деветку“ него су нас повели свесно смо ишли негде, ја тамо на том простору нисам прије никад био, у ствари ја јесам био, јер сам ја радио обезбеђење физичко за тај објекат.

Председник већа: Добро то сте били пре него што сте били затворени.

Сведок Рајко Ђорђић: Нисам био раније у тим, на том простору, превезли су нас преко пруге, има један објекат који је под 90 степени у односу на пругу, једно складиште и испред њега је био један шахт који је тако висине можда овако човек не може да одједанпут оно искочи, мора се ухватити па да искочи горе на онај шахт. Шахт је отприлике је.

Председник већа: Шахт испод земље или изнад земље.

Сведок Рајко Ђорђић: Шахт је испод земље.

Председник већа: Испод земље?

Сведок Рајко Ђорђић: А изнад земље је само дио.

Председник већа: Само тај део?

Сведок Рајко Ђорђић: И шири је део шахта изнад земље него је под земљом, можда је горе негде 3x3 ширина а доле је негде 2,5x2,5 и то је дубоко негде око 3 метра, јер доле су само, на дну су цеви, вентили они за гориво и оно, не знам колико је вентила, немам појма колико је то вентила и они су нас ту затворили у тај шахт. Међутим, по белају то је, добро дихтују они лим врата и ми смо почели да се гушимо доле, једноставно нема ваздуха, потроши се одједном и онда почела паника, ту нас је први пут било 16 и сад ту горе тукли су на оне степенице па туче онај лим, па неко дође отвори и оно и не знам неко је од нас рекао боље би било да се ми смиримо, да лакше, да мање дишемо да мање трошимо ваздуха јер има овде, тачно да има једна вентилациона цев овако дебљине која иде са дна тог шахта и горе излази на врх, каже има овде мало ваздуха доле, да се ми смиримо и то ће бити. Међутим, они су тамо били слушали су, ти који су били око шахта и ми осетимо горе у нас се цев затвара, нема ни тога. И ми смо ту се душили, они би повремено отварали, куцали повремено, они би отварали и пошто немамо ми оријентацију са временом у неко доба су отворили, био је дан, међутим, тај дан је доста, доста био одмакао јер су већ друга тура је људи чекала пред шахтом.

Заменик тужиоца: Колико сте провели у тој шахти?

Сведок Рајко Ђорђић: У тој шахти сам значи први пут провео, сад колико немам представе колико сам од завршетка тог испитивања, значи претходни дан у неко време 'ајмо рећи предвече па до сутрадан, не знам колико је времена, немам оријентацију.

Председник већа: Значи, увече вас узму, испитују па одведу у шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Не, не, све заједно су, они су тамо испитивали, људи су стајали уза зид и они су их све заједно довели, тако су и нас довели у шахт и ове друге су испитивали другог дана, ми смо били за то време у шахту. Кад су испитали онда су њих довели пред шахт а нас су извели из шахта.

Председник већа: То је дан или ноћ?

Сведок Рајко Ђорђић: Дан је то. Е сад, да вам испричам улаз у шахт, испред шахта је стајао шпалир, прво је тамо стајао Павао Анђелић, Делић и група стражара и Павао је држао један морални час нашој погрешки, нашој грешци одакле ми Срби, где смо ми Срби, кад нисмо у Србији одакле Срби и тако те ствари кад један дугогодишњи повратник из затвора криминалац итд. држи морални поука онда можете мислити какав је то морални поука и ми смо онда улазак је у шахт, сви су они стражари држали оне држаоце од лопата и крампова оно што тамо виси као резерва на ПП, на противпожарном складишту и ударају колико год могу и куд год стигну док ми истрчимо, ухватимо се за тај шахт, попнемо се горе и да ускочимо, док ускочимо доле, али не може се ускочити само се

може држати за степенице па се силази. Значи, то је била припрема у пред улазак у шахт. А кажем вам сада следећи пут излазимо сви из шахта, ови су тамо постројени који ће поново ићи у шахт, Делић мени каже узми ону канту, тамо стоји једна мањерка она, знате шта је мањерка, то је једна посуда коју војска преноси храну од казана до подјеле. Мањерка воде, каже мени узми мањерку и стави на чело тамо. Ја узмем ону мањерку ставим на чело и поново одем у шахт. Значи после шахта опет шахт мени, то је ексклузивно било. Е сад, било нас је више сада у шахту, сада нас је било 18 и то је било душење да не знам шта се десило у неке време ујутру ја сам, патили смо се, мучили, био је један који је вероватно имао страх од тог малог простора па је трошио пуно ваздуха, галамио је, некад би се тај шахт и отворио. Међутим, у неко време скоро је нестало ваздуха, ја се сјећам само кад сам, кад је неко отворио шахт горе сам видео једног подофицира, он је био подофицир бивше војске, звао се Јахић. Знам га, служио је у северној касарни у Мостару и кад сам погледао на себе и нисам имао труна одеће на себи, све сам то згулио са себе, био сам ван себе, нисам знао ништа и онда су нас извукли из тог шахта, изашли смо и поново у „Шестицу“. Ја сам, то је мени био други шахт, а шахтови који су били после тога су били резервисани само за мене и за Мркајић Десимира и за покојног Жељка Милошевића. Опет је то било после испитивања негде око 14, 13. или 14. сад, углавном та два датума су позната јер их повезујем са другим датумима, Делић је мене одвео на то неко друго испитивање, тад ме је тада испитивао Миро Стенек, Костић Јерко, неки Џајић или Рамић, како се звао и неки други, углавном Јерка добро знам и Миру јер су радили са мном у једној школи, били су они наставници математике, ја сам наставник био хемије. Они су после радили у државној безбедности Костић и Јерко а Миро је радио у Коњицу као инспектор некакав у општинском МУП. И они су тако испитивали, углавном су то била питања политичке садржине о чему ја нисам апсолутно никад ништа ни знао шта ради Карацић, шта му је циљеви итд., јер ја стварно нисам, поштовао сам онај принцип који је био тада проклемован да припадници оружаних снага не требају бити политички ангажовани. И кад се то завршило онда Делић мене одвео у један шахт који се налазио управо тик изнад „Деветке“, али тај више није био толико велик него је био врло мали, мало је шири био од овог простора, али је био знатно дубљи, у њега се ишло низ доста степеница и у њему је била вода. И онда стражар онај који је био са Делићем доле је мене, ишао је за мном и гурао ме у главу и ја сам морао у тој води комплетно да будем док је он хтео, а онда кад је он изашао горе онај је њему наредио пази да не изађу из воде тако да сам ја у тој води стајао доле, а они су претходно него што сам ја доле дошао у ту воду вршили нужду, тако да је сва та вода била као фекалија, канализација фекална. И ту сам ја провео не знам колико, углавном негде до пред мрак кад су убацили ту поред мене још и овог Жељка Милошевића, а мене су после неког времена извели, а њега су оставили. Ја сам мислио да ће ме водити доле у „Деветку“, не, него је био неколико метара од тога шахта, један други мало шири шахт који је био исто тако дубине где су ме затворили. И ја сам доле био тако мокар комплетно, јест да је био јун месец али је некаква је киша била, мокро време, хладно је било, на бетону доле, ја мокар као вода, ништа, од главе до пете тресао сам се, дрмао сам се од студени и да би се загрејавао, да се не би смрзавао ја сам се попео на једну степеницу, другу и овако сам се тресао само да бих. После неког времена негде пред мрак било је већ смрачило се, убацили су у тај шахт са мном и Десимира Мркајића и после још овога Жељка. Сутра је освануо дан ту смо били, значи ноћили смо ту у тај шахт, сутрадан је освануо, мене су поново одвели у онај шахт са водом, тамо био сам неко дуже време у том шахту, не знам колико, опет купање, он кад повиди горе ја изађем, кад не стоји горе ја

изађем, кад стоји горе спусти се доле па ме гура ногом, ја опет у ту воду и тако редом и тај цијели дан је скоро тако било и увече мене пребаце поново тамо код њих, али су убацили увече у неко време су довели једног стрица овога Десимира Мркајића, Рајка Мркајића који се све време од пада Брадине горе негде по шумама био чуо и у неком психичком растројству што су га горе ухватили и довели тако да је он био скоро у тешком психичком растројству да нама није падало на ум колико смо ми измучени, измокрани докле смо се борили са њим, однекуд је понео некакав жилет је негде сакрио па је хтео да се убије, да разреже вене и шта ја знам па смо га ми бранили целу ноћ да то не ради и тако док му то нисмо отели. Онда је негде кад смо му то отели онда је нашао некакву, од кутије некакве од онога доле је био бацио оне, од конзерве па су оно, па онда белај, целу ноћ смо се тиме бавили. Поред тога што су нас посећивали, изводили горе и ударали и млатели нас, мене су у ствари млатели целу ноћ скоро од тада сам, не знам и још Жару Мркајића су изводили доле па на основу тога могу судити да је био ту Шевко Никшић, Диксу, Садика Џумпура сам препознао ту поред тога. Ја сам горе стајао на отвору овако доовде и онда су они ударали палицама свачијим горе по мени, питали су ме за неког човека тамо који нас је заробио из Љуте шта смо му дали да нас, подмитили га као да нас не доведе, ми везе немамо, али ето неко је оптужио тог човека да смо ми давали паре да нас не води и шта ти ја знам па су ме питали за њега, испитивали, ја појма немам о томе ништа, али углавном сам имао посету тих колега Шефке и Диксе Садика, у ствари Чункура и неких још, вероватно и Гуска, јер сам и чуо да су ударали Жару Мркајића а он је говорио „немој начелниче“, а начелник је био Гуска Јасмин. Према томе, то повезујем тим јер нисам ја видео тачно да је он био, а други начелник није био. И негде пред мрак, већ је пао сутон извели су нас из тог шахта, значи то је већ прошло више од скоро 48 сати, извели су нас тамо, био је један стражар Азим Делић и овај Павао Анђелић и ја сам у том моменту, сео нас је тамо и рекао нам је „ето какви сте ви Срби, ви сами себе убијате, јуче или данас, сад ћу слагати која је, да ли је то било јуче или данас сте бацили гранату на спортску халу и погинуло је 13 људи. Зато знам је то било 13. или 14. јуна, тај дан је негде у јутарњим часовима у преподневним часовима пала граната на спортску халу у Коњицу и погинуло је чини ми се 13 људи и много рањено је било у тој сали. Зато знам, зато повезујем с овим временом кад је то било. И онда су доле поново су ме вратили у ту „Деветку“ и то је било моја посета шахтовима.

Заменик тужиоца: Сећате ли се да је долазила нека телевизија да снима?

Сведок Рајко Ђорђић: Да.

Заменик тужиоца: Знате ли приближно време кад је то било у односу на неке друге догађаје?

Сведок Рајко Ђорђић: У два наврата је долазила телевизија само у једном снимку сведочи и снимак који је добила телевизија „БН“, тај се снимак вртео и на телевизијама и то се зна за тај снимак. Међутим, други снимак нема, ја не знам ко га има и да ли је могуће га добити, једна друга телевизија су исто арапске биле, долазила је у два наврата та арапска телевизија и они су снимали, изводили нас тамо из „Деветке“ се сећам добро да су извели мене и Жељка овога Милошевића, значи време је било доласка тих телевизија прије 07. јула, јер Жељко је убијен чини ми се 07. или 04. углавном на почетку јула је Жељко убијен

тако да је то било између 15. јуна и 04. јула или 07. негде је, да ли 07. не могу се сетити тачно датума, али углавном на почетку јула је Жељко убијен. Значи, у то време је телевизија долазила и о томе има снимак, они су долазили.

Заменик тужиоца: Да ли сте Ви гледали тај снимак?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесам ја гледао тај снимак.

Заменик тужиоца: Да ли се Ви појављујете?

Сведок Рајко Ђорђић: Појављујем се ја у том снимку.

Заменик тужиоца: Знате ли још ко се поред Вас појављује на снимку?

Сведок Рајко Ђорђић: Појављује се Жељко из „Деветке“, објекта 9 појављује се Жељко Милошевић и ја са ове стране, а тамо је био Павао Анђелић и Делић Хазим, а већи део снимка те телевизије је направљен у „Шестици“ тамо где је био велики број људи, много, 300 људи је тамо било и појављују се многи људи, мој брат један од њих појављује се с којим је вршен интервју, а други су сликани, то препознају се ти људи који су били.

Заменик тужиоца: Сећате ли се Ви као неке посете Међународног комитета црвеног крста?

Сведок Рајко Ђорђић: Да. Међународни црвени крст је нас први пут посетио средином августа, чини ми се да је то било 12. или 14. август први пут су нас посетили они. До тада су се десила сва убиства која су се десила у „Челебићима“, изгладњивање и остало, рецимо таква су била изгладњивања да је било нас, у ствари не нас него сви али драстични примери необављања нужде је било људи који нису обављали велику нужду 46 дана. Ја нисам обављао велику нужду 42 дана.

Заменик тужиоца: Је ли то зато што нисте јели?

Сведок Рајко Ђорђић: Нисмо јели, добијали смо 1/18 хлеба једне векне хлеба 1/18. Е сад, 1/18 је била и средина и онај ћошак мали на крају па кога како и западне.

Заменик тужиоца: Је ли то за 24 сата та једна?

Сведок Рајко Ђорђић: То је оброк био ручак и вечера, доручка није било, по 1/18 хлеба. Ми смо заударали, почели да заударамо из уста па је свако ко би се коме окренуо говорио „како ти се чује из уста“, разумете, не знајући да је почело било распадање организма, наших организама је почело распадање и тако је нама објаснио др Петко Грубач за неколико дана би ми почели умирати од глади да није почела долазити храна коју су доносиле наше породице. Вјерујте ви ја нисам 42 дана ишао на велику нужду, а рекорд је био један који није 46 дана ишао. После тога у то време долази Црвени крст. Црвени крст је дошао и регистровао нас, питао нас, шта ја знам оне податке су узели и они су отишли, чак су узели и ове некакве захтеве које смо ми имали да нам неко од наших породица јер ће

они отићи да их посете, па су отишли да донесу да се неко обуче. Ја нисам имао шта да обучем. Прво су ми све потрљали, друго било је мокро и јадно тако да су ми људи који су имали две кошуље мени дали једну, а остале у једној и панталоне ми један мој рођак је дао јер је имао двоје на себи.

Заменик тужиоца: Где сте Ви били у то време затворени када је долазио?

Сведок Рајко Ђорђић: У „Деветки“.

Заменик тужиоца: А да ли се нешто десило у „Деветци“ после одласка?

Сведок Рајко Ђорђић: Десило се, ми смо њима испричали све шта нам се дешава и они су видели у каквом смо ми стању и вероватно су они отишли тамо и дали су наше вероватно су притке поставили, шта ја знам шта су они тамо с њима радили. Међутим, кад су они отишли ми смо проклели дан када су се они појавили. Пошто је деветка била уска, није се могло тамо..., они за тучу нису улазили у деветку, пошто је била уска, није се могло ни заманут ничим, ни ударит, ни ништа, па су нас изводили за тучу из деветке. Међутим, пошто смо ми доле тада сједили, упали су Делић, овај Ферид Фочак и још неки, не знам који у то време стражари, и буквално нас изгазили, сломили.

Заменик тужиоца: Опишите то мало, како је?

Сведок Рајко Ђорђић: Од почетка до краја су они газили, ударали и ногама, и рукама, и свим чим су стигли ударали су нас, онај..., а онда им је то било мало, па су нас увече извели напоље да сједемо на одводни канал, и онда онај шпалир што сам описао на почетку, и радио једно пола сата најмање. За то вријеме је Фери иза мене стајао и када би онај прошао што је редовно ударао, он би се затркивао, а био је снажан, знате, био је ко бик.

Председник већа: А да Вас питам, да ли сте..., сад само враћам Вас на ово, извините што Вас прекидам, а да ли сте Ви ту чули или видели Хондо Самира?

Сведок Рајко Ђорђић: Ја Хондо Самира, да будем потпуно искрен нисам познавао прије рата, нити се његовог имена ни лика сјећам из Челебића, и било..., из затвора.

Председник већа: Зато што сте споменули многа имена, зато Вас питам. Просто сте набројали, чини ми се, више од двадесет.

Сведок Рајко Ђорђић: Ја се његовог имена не сећам ни прије рата да сам га познавао, ни лика. Нити се његовог лика сјећам из било које ситуације.

Председник већа: Да ли би могли да се сетите некога ако би видели сада фотографије? Јесте ли Ви гледали фотографије?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесам, гледао сам ја фотографије.

Председник већа: Где? Код тужиоца, или?

Сведок Рајко Ђорђић: Фотографије су ми показиване у истражном поступку овдје, истражитељ.

Председник већа: Код тужиоца.

Сведок Рајко Ђорђић: Да.

Председник већа: Код Полиције или код тужиоца?

Сведок Рајко Ђорђић: Је ли полиција. Ко је долазио у Ниш мени. У Ниш су мени долазили...

Председник већа: Код Вас је била полиција?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте. Они су долазили и мени су показивали фотографије. Међутим, фотографије које су мени показиване су фотографије из овога периода. Знате, човјек који је тада имао 20, 25 година, сада има педесет година, и не може се уопште препознати. Ја сам препознао само фотографије људи које сам добро, добро познавао. А ово, неке друге фотографије људи, чак и оних које сам добро познавао, нисам могао препознати јер су из неке друге перспективе снимани. Рецимо, нисам могао да препознам Амзу овога Јањића.

Председник већа: Је ли његова слика тамо?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте, његова слика је тамо. Касније су ми рекли – то је Амза Аврамовић. Нема теорије да се ја сјетим по фотографији лика, јер тамо изгледа човјек са некаквом вратином, који би требао да буде тежак најмање деведест кила са оним обликом врата, а ја знам да је он метар и жилет човјек.

Председник већа: Мали, је ли?

Сведок Рајко Ђорђић: Да. И ја нисам могао, не могу да препознам, нисам, објективно и искрено говорећи препознао ни сада.

Председник већа: Јесте ли чули некада то да неко некога зове – Хондо, да неко некога зове – Самире? Или, посебно да ли сте чули да неко некога зове именом и презименом?

Сведок Рајко Ђорђић: Ако ћу искрен бити, а хоћу тотално до краја, ни у некаквом разговору после, јер би свако разговарао о некоме, посебно када смо били у Коњицу после, када је била већ другачија ситуација, па би се неке ствари препричавале, и оно, ја искрено не знам да је ико везивао нешто посебно за то име.

Председник већа: Јесте ли чули то име некада раније?

Сведок Рајко Ђорђић: Не знам.

Председник већа: Пре овог поступка?

Сведок Рајко Ђорђић: Хондо јесам, јер Хонде су биле једно..., не често, али једно од презимена у том простору Коњица и околине. Али, шта се везало за њега и да ли се нешто везало ја не могу апсолутно да тврдим ништа. Нити бих могао, не знам, препознати. Слику нисам препознао. А постоје други људи који су били у Челебићима и вјероватно су други људи које ја нисам..., који нису били у ситуацији у којој сам ја био, јер сам ја некада био и у ситуацији тешкој, и могућност памћења, могућност уочавања у том моменту, то се не може описати. Ситуација, када се човек налази у очекивању егзекуције, у време егзекуције, су посебне ситуације у којима човек не може да запажа. Вјерујте ми да човек несвестан умире. Ја сам био у ситуацији да два пута умирем на такав начин. После тога се ничег не сећам. И чак ми је криво, у једном моменту ми је било криво што сам се вратио из тако лијепог стања у ком сам био. Био сам љут на некога што ме зовнуо. Имао сам осећај да ме неко зовне, и да ме је неко пробудио из тако дивног сна у којем сам ја био, такве дивне ситуације у којој сам се ја налазио.

Председник већа: Јесте ли били тешко претучени?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Председник већа: Кажите ми, ове последице данас, што кажете пре суђења, је ли то сматрате да воде порекло од тог времена, или?

Сведок Рајко Ђорђић: Па, последице, каже данас савремена медицина да је све последица стреса. Ако то није стрес, и стресно стање и ситуација, ја сам сада..., не, нећу за себе казати никада да сам тежак. Јесам болесник срчани, четири пута сам имао интервенцију на срцу. Имам проблема са кичмом. И, хвала Богу, са свијешћу још увек немам.

Председник већа: Нарушићу концепцију, бранилац неће да замери, пошто Вас већ питам. Маркајић Милинко и Маркајић Слободан, отац и син, јесу ли били са Вама у шахту?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесу. Не, Слободан. Слободан није. Да, јесте, јесте, пардон, Маркајић Миленко и Слободан.

Председник већа: Колико пута?

Сведок Рајко Ђорђић: Једанпут су они били.

Председник већа: Једном?

Сведок Рајко Ђорђић: Да. Јер су они били у другој групи.

Председник већа: Јесу ли били у деветци или у шестици?

Сведок Рајко Ђорђић: У деветци су и они били, самном су били у деветци они..., не, Слободан није био у деветци самном, њего је био његов стриц Петко у деветци. Петко.

Председник већа: А Милинков син?

Сведок Рајко Ђорђић: Милинко је отац.

Председник већа: Милинко је отац?

Сведок Рајко Ђорђић: Отац Милинко, и Петко, покојни Милинко, он је умро, су били самном у шахту. И тај је Милинко управо био, оно што сам говорио да је био јако узнемирен, и имао је он проблема са дисањем, са астмом.

Председник већа: А Слободан где је био?

Сведок Рајко Ђорђић: Слободан је био у шестици.

Председник већа: Јесу ли били заједно у шахту отац и син?

Сведок Рајко Ђорђић: Не верујем, нису.

Председник већа: Бар, са Вама, мислим...?

Сведок Рајко Ђорђић: Нису, нису. Нису. Петко и Милинко су заједно били.

Председник већа: Два брата?

Сведок Рајко Ђорђић: Два брата.

Председник већа: Невероватно једну, ужасно непријатну ситуацију смо чули овде да је отац у руке уринирао сину да би пио воду у шахту, а можда је то било између два брата, када кажете, да ли сте Ви тако нешто чули или видели? То нам је један од сведока овде рекао.

Сведок Рајко Ђорђић: То ми није познато. О уринирању и пијењу мокраће, то сам чуо у шестици за браћу Ђорђиће.

Председник већа: Који су сад, по имену?

Сведок Рајко Ђорђић: У шестици су била два брата Ђорђићи, који су тако нешто радили. У број шест. Ја томе нисам био сведок, али ови други који су тамо били су ми причали за браћу Ђорђиће. То знам за браћу Ђорђиће сам чуо.

Председник већа: За такву ситуацију.

Сведок Рајко Ђорђић: Боро, и како је другом име не сећам се сада. А један је Боро. Они су касније доведени, пошто су им родитељи убијени у селу Ђурићима, та два брата. И за то пијење мокраће и урињање, то је за њих везано, и то сам за њих чуо.

Председник већа: Да видимо Тужилац да ли има још нешто?

Заменик тужиоца: Немам ништа.

Председник већа: Са Вама је био Мркајић Боро у деветци?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте. И Боро је био у шахту, једном приликом је био Боро самном у шахту.

Председник већа: Само једном приликом?

Сведок Рајко Ђорђић: Једном приликом, да.

Председник већа: А је ли био и у тој ситауцији када вас напоље изведу из деветке да туку?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте. Он је био самном најдуже време у деветци, па је онда он пребачен у шестицу мало пре мене, а онда је пребачен и у Челебији, и горе, овај, на Мусалу нешто пре мене. И размењен је пре мене. Уствари, заједно смо пребачени из Челебића..., овај, горе из овога Челебића у салу смо заједно пребачени.

Председник већа: А Мркајић Драган?

Сведок Рајко Ђорђић: Драган Мркајић такође.

Председник већа: Је био и у деветци и у шахти?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Председник већа: Велибор?

Сведок Рајко Ђорђић: Велибор, да, и он је био.

Председник већа: Они су више пута били у шахту, или?

Сведок Рајко Ђорђић: Они су мамном једном били у шахту.

Председник већа: А у деветци јесу ли били?

Сведок Рајко Ђорђић: У деветци су били нон-стоп самном Драган и Велибор. И он је, доста је тучен Велибор, и његов отац Рајко.

Председник већа: Када вас туку, па утерују у тај шахт, да ли је неко остајао напољу ко је могао да види ко затвара тај шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Од кога мислите, од наших, или?

Председник већа: Од заробљеника?

Сведок Рајко Ђорђић: Не. Не.

Председник већа: Да ли сте ви изнутра били у позицији да видите ко затвара тај шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Затварају стражари шахт.

Председник већа: Они који су претходно били ту горе?

Сведок Рајко Ђорђић: Да. Стражари.

Председник већа: Добро, онда морам да Вам предочим...

Сведок Рајко Ђорђић: Стражари затварају шахту, нису затвореници.

Председник већа: Морам да вам предочим, ми нисмо још увек овде на претресу саслушали, али тужилац је саслушао Мркајић Бору, који каже овако – да је била група, када је ишао на испитивање, и тако даље. Јесте ли Ви разговарали са Мркајић Бором после...?

Сведок Рајко Ђорђић: Не.

Председник већа: Никада се нисте видели?

Сведок Рајко Ђорђић: Јутрос овде. Сада када је дошао, можда пре пет минута пре него што сам ја дошао.

Председник већа: Јесте ли се поздравили само, или сте разговарали?

Сведок Рајко Ђорђић: Поздравили смо се. Ништа разговарали нисмо. Ове две девојке су биле тамо што су нас довеле. Питали се за здравље, како смо, гдје смо. Нисам ја њега видео од 1993. године, до сада, никад.

Председник већа: Онда ћу да Вам предочим да је он код тужиоца рекао у свему томе..., каже овако – „да некога изведу на испитивање, туку, онда га враћају, онда га опет туку. Ту су били стражари, неке сам познавао, неке нисам. Неке сам упознао касније, по

имену у свему су се највише истицали Хазим Делић Зенга, који су осуђени већ у Хагу, мали овај Есад Ланцо, то је био Хондо Самир, у тој групи затвореника, био је неки, двојица браће Мацић Есад и Мацић, да ли Мирсад или Осман, заборавио сам...”

Сведок Рајко Ђорђић: Мирсад.

Председник већа: И онда ту спомиње – „Кемо, Кемо високи, Кемо мали, Кравар, Фочак“, и тако даље. Али, он каже – „ту је био, значи прво иде Хазим Делић, па иде Есад Ланцо и онда Хондо Самир“. То Вам предочавам да је то он рекао код тужиоца.

Сведок Рајко Ђорђић: Ја не знам, ја не могу да..., прво, можда је неко од људи који су били доле познавао Самира Хонду и раније по имену и презимену, и лично. Ја га нисам познавао. Исто понављам – нисам га познавао ни по имену, ни презимену. Таквог човјека прије рата нисам знао. И за мене је био, пазите нешто, исти је био ако се појавио у Челебићима предамном, Хондо Самир, који је из Коњица, ја га не познајем, исто ко и Чамцић Зајко, који је био, касније сам сазнао, из Модриче. Потпуно исто. Јер ја нисам познавао човјека, и ја не могу рећи, - е, сад, био је то... . Да је можда он се појављивао негдје касније, као што је Чамцић, на пример, Зајко, или неки други, или у логору Челебићи, када смо били у шестици, или када смо били у овој двадесет двојци, или горе на Мусали, можда бих ја тога Самира знао. Али ја њега..., исто ко што нисам знао многе Коњичане који су тамо били из Коњица, или околних села, људи.

Председник већа: А са овим људима, да ли су Вам ови људи некада споменули ако сте их видели, касније? Који су били са Вама.

Сведок Рајко Ђорђић: Не знам. Ја сам Вам рекао, ја се не сећам ни да смо ми о том човјеку нешто посебно и причали.

Председник већа: Да Вас питам само још, Мркајић Васо?

Сведок Рајко Ђорђић: Да.

Председник већа: Је ли он био у шестици, у деветци, где је он био?

Сведок Рајко Ђорђић: Мркајић Васо је био цело вријеме у шестици, а онда је био горе на Мусали.

Председник већа: Био је на Мусали. А да ли знате када је он пребачен на Мусали?

Сведок Рајко Ђорђић: Не, ја њега никада нисам видио у логору, Васу. Он је и размењен прије него што сам ја дошао на Мусалу. Мркајић Васо.

Председник већа: А нисте га видели у Челебићима?

Сведок Рајко Ђорђић: Не, не, не. Јер сам ја био у деветки, а онда су они пребачени из шестице на Мусалу, а ми из деветке у шестицу.

Председник већа: И када је то отприлике било, како сте рекли?

Сведок Рајко Ђорђић: Ми смо пребачени, ми нисмо сви одједанпут пребачени. Пребацивани су постепено, можда за петнаест дана, су пребацивани негде у августу, крајем августа смо пребачени доле у шестицу.

Председник већа: Да ли Ви познајете Ђорђић Зорана?

Сведок Рајко Ђорђић: Познајем.

Председник већа: Да ли сте њега видели у логору?

Сведок Рајко Ђорђић: Не. Исто тако. Исто као и Васо. Он је пребачен на Мусалу, а ја у шестицу.

Председник већа: А Живак Жељка?

Сведок Рајко Ђорђић: Живак Жељка исто тако.

Председник већа: Исто био у шестици?

Сведок Рајко Ђорђић: Исто тако је био у шестици.

Председник већа: А Ћећез Чеда?

Сведок Рајко Ђорђић: Исто Чећез Чеда. Никад га нисам видео у логору. Ми се никад нисмо срели, јер су они отишли у шестицу, а из шестице су размијењени. А ја сам на Мусалу дошао 17.децембра, а размена је била једна 17.новембра, тако да су отишли они пре нас у размену, тако да ја неке људе апсолутно никад нисам видео у логору.

Председник већа: Добро. А Мркајић Драган је био са Вама колико пута, кажете, у шахту?

Сведок Рајко Ђорђић: Једном.

Председник већа: Једном?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Председник већа: Јесте ли ви чешће били него он? Да ли сте Ви били више? Ја схватам да су Вас више мучили него остале?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесу. Јесу више. Самном је Драган био док није пребачен, он је прије мене пребачен на Мусалу, и размењен је после, не знам, нисмо се сретали на Мусали уопште.

Председник већа: Добро. Браниоци?

Адв.Славиша Продановић: Хвала, узели сте ми питања већину. Реците ми, молим Вас, да ли сте познавали Мркајић Момира?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесам.

Адв.Славиша Продановић: Да ли је он био у деветци са Вама?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Адв.Славиша Продановић: Читаво време?

Сведок Рајко Ђорђић: Читаво вријеме.

Адв.Славиша Продановић: Реците ми, Мркајић Боро, да ли Вам је познато колико је он пута био затворен у шахт?

Сведок Рајко Ђорђић: Ја знам да је био једном самном, е сад, да ли је икад био још, не знам.

Адв.Славиша Продановић: Реците ми, Ви сте то додуше рекли да сте обично причали ако некога изведу, и причало се од кога сте злостављани, и тако?

Сведок Рајко Ђорђић: Да, да.

Адв.Славиша Продановић: Да ли је Боро икада Вама причао да је злостављан од некога? Конкретно од Самира?

Сведок Рајко Ђорђић: Не сећам се. Не сећам се.

Адв.Славиша Продановић: Реците ми, споменули сте Жару Мркајића...

Сведок Рајко Ђорђић: Молим?

Адв.Славиша Продановић: Споменули сте Жару Мркајића.

Сведок Рајко Ђорђић: Да.

Адв.Славиша Продановић: Да ли је некад причао Вама или некоме да му је нешто Самир помогао, да ли се сећате?

Сведок Рајко Ђорђић: Нисам ја са Жаром причао никада о томе.

Председник већа: Нисте се сретали?

Сведок Рајко Ђорђић: Сретали смо се, у задње две године смо се сретали, јер нисам ни знао гдје је. Он је у Куршумлији, па смо се виђели. Са њим о томе никада нисам причао, нити бих причао, јер он је имао посебан статус у логору, ја са таквима не говорим о томе.

Председник већа: Ко је имао посебан статус у логору?

Сведок Рајко Ђорђић: Жаре.

Председник већа: Мркајић Жаре?

Сведок Рајко Ђорђић: Да.

Председник већа: Што?

Сведок Рајко Ђорђић: Он је могао излазити, био је вани стално, и тако.

Председник већа: А што је имао такав статус?

Сведок Рајко Ђорђић: Не знам. Не знам. Али он није био..., он је само преспавао, по цијели дан је био вани и у шестици док је био, и у деветци. И чак није са нама био ни у..., када смо ми сви били у шахту, он није био, он је поштеђен био и шахте.

Председник већа: Је ли имао још неко да је имао такав статус?

Сведок Рајко Ђорђић: Па, не знам. Не знам. Били су можда неки доле из шестице, али ја не знам за то.

Председник већа: А од ваших из деветке?

Сведок Рајко Ђорђић: Он, он је имао.

Председник већа: Само он?

Сведок Рајко Ђорђић: Имао је један месар, којег су они изводили да им коље браве, и тако нешто.

Адв.Славиша Продановић: Реците ми да ли сте икада били присутни када се Мркајић Боро, када се премлађује он? Да ли сте били?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесам, био сам присутан, јер је можда био од мене неколико метара, са леве, или десне стране, уствари били су сви са десне стране гледајући према западу, јер сам ја увек био скоро на челу. Или на челу, или други од почетка, па је био тамо.

Адв.Славиша Продановић: Је ли то било у објекту број девет?

Сведок Рајко Ђорђић: Не, то је било испред објекта. Рекао сам, у објекту број девет нико, никога није могао ударити, јер је то било тијесно, 140, толико да нико није могао заманути. Ако је замануо ударио је себе. Разумете. Једино је могао погазити, а то су радили када су нас газили, после онај, испричао сам вам, после доласка Црвеног крста.

Адв.Славиша Продановић: Тај дан када сте то гледали колико је било стражара да вас туку?

Сведок Рајко Ђорђић: Најмање десет је било. Ја нисам могао видети, јер сам ја окренут према зиду, а они су иза мене. Е сада, иза мене могло је бити двадесет људи.

Адв.Славиша Продановић: Сећате ли се, да ли је био тада са вама Мркајић Момир?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте.

Адв.Славиша Продановић: И он је био?

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте, и он је био. Увјек је, увјек смо сви били ту на том, како се зове, канал је био, сливник је био. Ноге су нам биле у сливнику, а стражњаци на асфалу, и онда је ту био ред.

Адв.Славиша Продановић: Немам више питања, хвала вам.

Председник већа: Ми ћемо касније, претпостављам, ако се будемо договорили, да гледамо филм. Имамо два филма овде, ако будете..., можете да пратите суђење овде у публици ако Вас тако нешто занима, а можете, наравно, и да идете. Али, прво да видимо да ли има још, ја немам више питања, да ли тужилац има још неко питање можда?

Заменик тужиоца: Не.

Председник већа: Имате ли Ви окривљени питања? Изволите.

Опт.Хондо Самир: Добар дан, часни суде. Ја бих, Рајко, теби поставио питање, пошто ти овде наводиш да се то дешавало у шахту, да те нисам никад..., нити те знам добро, нити те познам. Знам, наводиш овде Десимира, који бих волио да дође овде сутра да каже истину човјек. За Мркајић Десимира, ако познајеш, волио бих да каже истину, да ли сам ја икад учествовао у томе шахту, да ли сам затварао икога, да ли сам Вас затварао. Наводи се ту да сам ја тукао Мркајић Бору. У мојој оптужници се наводи, где никад нисам човјека ни дохватио, тако да бих желио, хтео сам да изађем да Вас питам, да само часном суду кажем да бих желио да позове Мркајић Десимира и Мркајић Жару, пошто ти знаш Мркајић Жару, је ли тако. Ако је био, као што си рекао да је био у деветки.

Сведок Рајко Ђорђић: Јесте, јесте.

Опт.Хондо Самир: Да, био је у деветки. Значи, само бих то желио да предочим. Значи, све ове наводе што су изнешени што се тиче мене, што се тиче шахта никад Вас нисам ни привео у шахту, нити сам Вам ружну ријеч рекао. А то што је неко измислио неку причу, Мркајић Боро, на основу мене, на основу што то је Зоран...

Председник већа: Добро, јесте ли хтели да питате нешто оштећеног?

Опт.Хондо Самир: Само то сам хтео, часни суде, да изађем, значи тог човјека никада нисам затворио у шахт, ни Мркајића Бору никада нисам извукао из објекта деветке да бих га тукао. Довешћемо сведоке, Мркајића Десимира. Ја сам на почетку своје одбране тражио да дође Мркајић Жара да каже праву истину, да ли сам човјека икада дофатио. Он је био у деветки ту.

Председник већа: Је л` видите да је он имао тај привилеговани положај, тај Жаре, њега нико није дохватио.

Опт.Хондо Самир: Ја, часни суде, уопште нисам, нити сам био...

Председник већа: Је л` познајете овог човека, је л` Вас подсећа на неког?

Сведок Рајко Ђорђић: Не. Ја сам рекао...

Опт.Хондо Самир: Нити сам био управник, нити сам био командир.

Сведок Рајко Ђорђић: Ја нисам овде, да кажем ја, ни због суда, ни због Тузилаштва, ни због бранилаца, ја сам овдје само због себе. Али...

Опт.Хондо Самир: Мени је жао што је то њему учињено, што су ти поједини, управник, и остали, што су њему учинили, човјек..., мени је жао...

Председник већа: Чекајте, да каже сада.

Сведок Рајко Ђорђић: Али, нити бих када, ни под којим условима, пазите нешто - ни под којим условима, ја сам страшну тортуру претрпио, можда да сам ја хтио да на неког нешто слажем у логору, или да неког окривим, да сам нешто знао, па да..., или било шта друго. Ја сам страшну тортуру претрпио, практично ни крив, ни дужан. На почетку сам вам изнио...

Председник већа: Да, потпуно безразложно, разумемо.

Сведок Рајко Ђорђић: Потпуно безразложна ситуација. И ја сам овдје, ово је први пут да се у Србији чује шта се то дешавало у логору Челебићи. Ја нисам ни човјек медија, да сам ишао па да се сликам. Ја своју муку не продајем. Ја своју муку мучим. Разумјете. Ја своју муку мучим, и ако је истина овдје, ја сам рекао, ако је у питању сада да се каже – је ли те тукао Чанџић Кемо. – Јесте. Па, нек буде шта ће бити. – Је ли те извео,

овај, тукао Чанцић. — Јесте. — Је ли те лопатом ударао некакав, овај, Невесињац. — Није, није хтио. Разумијете. Какав бих ја човјек био, и какву бих ја душу имао, и морал да кажем на некога ако ме није дохватио, тукао, или кога не знам. Можда је он мене тукао, нек је то на његов образ и на његову душу, и на његово све друго, ако је он то чинио. Али, ја нисам њега познавао, нисам њега ни запамтио као таквог, као лик који је мене, који је био ту у том моменту, који је мене изводио. И не могу ја да кажем. Можда јесте. Мене је ноћу, пазите, из шестике, је стотину њих извело у мрак и истукло, и ја не знам ко је.

Председник већа: Добро, не морате понављати сада. Да видимо да ли окривљени има нешто да Вас пита.

Опт.Хондо Самир: Мени је жао што се то господину чинило, што је то радио, што је радио, као што је нама Мркајић Драган који је био у шахту девет, он је навео тога, да је ту био управник Муцић Здравко.

Председник већа: Имате ли Ви нешто да питате?

Опт.Хондо Самир: Немам, само то.

Председник већа: Ако може сада питање, или нека примедба, или тако. То је то. Да не понавља одбрану.

Адв.Славиша Продановић: Ако ћете направити паузу након овога, сугерисаћу на паузи за следеће...

Председник већа: Паузу сада, видећемо. Значи, да ли има питања?

Опт.Хондо Самир: Нема.

Председник већа: Да ли имате још нешто да кажете?

Сведок Рајко Ђорђић: Немам ништа. Ово што сам рекао задње је мој циљ. Ако приведете којим случајем оне у које ја не сумњам, и моја савјест после свједочења би била потпуно чиста, ја ћу доћ да свједочим, и да кажем и њима у брк, у лице, истину ону коју сам рекао овдје, у овом случају. Ја сам то и тужиоцу, он може да потврди, ово исто рекао. Мени није циљ..., моја савест би била нечиста ако би било шта слагао, и било где.

Председник већа: [REDACTED] ?

Сведок Рајко Ђорђић: [REDACTED]

Председник већа: [REDACTED] ?

Сведок Рајко Ђорђић: [REDACTED].

Председник већа: [REDACTED] [REDACTED].

На [REDACTED]

Од станице до суда како сте дошли?

Сведок Рајко Ђорђић: [REDACTED]

Председник већа: Као и [REDACTED]

Сведок Рајко Ђорђић: [REDACTED]

Председник већа: [REDACTED] ?

Сведок Рајко Ђорђић: [REDACTED].

Председник већа: Као [REDACTED],

[REDACTED]. Ви сте сада завршили. То ће Вам бити овде исплаћено на руке. Можете, рекла сам Вам, да останете да пратите претрес, и можете да останете ако будемо показали тај филм да видите тај снимак. Имамо два нека снимка са ове арапске телевизије. Ако будемо завршили у неко разумно време данас.

Сведок Рајко Ђорђић: Ја бих рађе да се што пре вратим кући.

Председник већа: А можете и да идете ако се не осећате добро.

Сведок Рајко Ђорђић: Да се што пре вратим кући, јер није ми баш до...

Председник већа: Добро.

Сведок Рајко Ђорђић: Ове ситуације су страшно стресне, и таман човек нешто потисне нечим, а овако дође и онда, вјерујте, још после двадесет година присећати се нечега је врло тешко. И уопште се присећати тога. Ако будете било са ким разговарали, онда ће вам рећи да само нека виша сила може спасити човека који је био у ситуацији у којој сам ја био.

Председник већа: Ми ћемо сада да Вас испратимо. Ја се Вама захваљујем што сте дошли. Ово је све евидентирано, снимљено, и аудио, и визуелно, тако да, ако буде нешто требало и касније, увек тај снимак постоји. Хвала Вам што сте дошли. Довиђења.

Сведок Рајко Ђорђић: Довиђења.

Председник већа: Сада имамо још једног сведока. Хоћемо ли да направимо паузу, или ћемо да наставимо са сведоком, шта кажете? Можемо и да наставимо. Онда ћемо да позовемо овог другог сведока, Мркајић Боро.

Испитивање сведока МРКАЈИЋ БОРА

Сведок Боро Мркајић: Добар дан.

Председник већа: Добар дан. Мркајић Боро, је ли тако?

Сведок Боро Мркајић: Да, ја сам.

Председник већа: Ево само да проверим нешто. Ми смо Вас позвали као сведока и тражим датум када сте дали податке овде када сте били код тужиоца за ратне злочине 26.03. Да ли има неке измене?

Сведок Боро Мркајић: Не, то је то.

Председник већа: [REDACTED] [REDACTED] ?

Сведок Боро Мркајић: [REDACTED]
[REDACTED]

Председник већа: [REDACTED] ?

Сведок Боро Мркајић: [REDACTED].

Председник већа: Добро, то ћете нам евентуално доставити молим Вас податке ако се тако нешто буде десило на колико идете и тако, ако нешто буде требало ја Вам за сада морам да Вам кажем да смо Вас позвали као сведока, Ви сте као сведок дужни да говорите истину, да кажете све што знате, да можете да ускратите одговор на питања која би Вас или Вама блиске сроднике изложила тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу и да је лажно сведочење кривично дело. Пре давања исказа се полаже заклетва, ту је текст испред Вас. Значи, морате наглас да прочитате.

Сведок Боро Мркајић: Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што пред судом будем питан говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Председник већа: Добро, хвала.

Да констатујемо да је сведок упозорен, опоменут, положио заклетву, да наводи да су његови подаци као од 26.03.2013. године и да ће можда напустити привремено земљу тако што ће привремено да оде у иностранство на рад, па га суд УПУЋУЈЕ да је потребно да пријави промену боравишта и промену адресе уколико до тако неће доћи.

Ето то Вам је сада тај налог, а сада ми реците да ли се сећате да сте код тужиоца говорили о времену које сте провели у логору „Челебић“?

Сведок Боро Мркајић: Шта да ли се сећам?

Председник већа: Да ли се сећате да сте говорили о томе?

Сведок Боро Мркајић: Да.

Председник већа: Да ли остајете код тог исказа?

Сведок Боро Мркајић: Да.

Председник већа: Добро, сада Вам прво питања поставља тужилац и затим одбрана и ми, изволите.

Заменик тужиоца: Господине Боро Мркајићу, Ви сте на питање председнице већа изјавили да остајете при тој изјави коју сте дали у истражном поступку код мене, па Вас ја сад питам да ли би имали нешто у односу на ту дату изјаву да измените, допуните?

Сведок Боро Мркајић: Па не, углавном то је то.

Заменик тужиоца: Добро. Ви сте тада говорили детаљно од времена непосредно пред почетак рата па све оно што сте преживели до доласка у логор Челебић али ја бих Вас сад молио да тај уводни део не причате, него да само кажете шта сте преживели у логору Челебић, како од самог доласка па док нисте изашли?

Сведок Бора Мркајић: Значи само овај дио кад сам дошо, приведен у логор Челебић?

Заменик тужиоца: Да, шта се догађало у логору Челебић? Да, тако је.

Сведок Бора Мркајић: Па у логор Челебић сам приведен 01. јуна 1992. године са групом у којој су били моје комшије Гојко Мркајић, Драган Мркајић, Бранислав Мркајић и био је Сретен Зеленовић и Куљанин Анђелко. Пребачени смо из силоса у Тачину у Челебић. Ту на самом улазу у логор дочекао нас велики број војника. Прије тога у Брадини прије самог доласка у самој Брадини су мог рођака Гојка Мркајића претукли, тешко претукли војници Армије Босне и Херцеговине и полиције Босне и Херцеговине, тад су сви заједно били, откуд знам, био је и ХВО. У тој групи су били, знам добро, Ризић Мехмед

Алија, он је први оптужио Гојка да га је Гојко малтретирао и тукао, ја знам да су имали само вербални сукоб прије самог рата и да га Гојко никад није тукао, а јесу вербално се нешто једанпут посвађали, ја сам баш био сведок ту и на томе се завршило. Онда су кренули Гојка да туку, а нас су завезали, прије су нас завезали све жицом, онда су кренули Гојка да туку и први који је почео да туче је Мехмед Алија, касније му се придружио из Тачина, Јапалек презиме, „Гумени“ су га звали тако. Онда су ту били још Шефко Никшић из Коњица, Јасмин Гуска из Коњица, био је полицајац Хамић Спиљак, он нас је лично везао сваког, онда био је неки „Дикса“ тако су га звали из Коњица, било је још војника, не могу сад овог момента да се сетим, углавном то су ти.

Заменик тужиоца: Добро, оне са вама довезене у Челебиће.

Сведок Бора Мркајић: Да, ми смо тако довезени, нас остале нико није.

Заменик тужиоца: Да ли сте довежени везани жицом или, пошто помињете ту жицу или нисте били везани?

Сведок Бора Мркајић: Били смо, у Челебиће смо дошли везани жицом, значи од Брадине до Челебића смо везани жицом били у аутобусу и кад су нас извели у Челебићима постројили су нас испред стационара, касније сам током боравка знао да је то био стационар, ту је био један зид, одмах преко пута је била команда тог логора. Било је ту пуно војника сигурно је 50 војника са палицама, пендрецима, пушкама, сви су били наоружани. При самом изласку из аутобуса и током постројавања ту није нас нико дирао, били смо окренути лицем према зиду и онда је мене познао ту неки војник, сећам се добро да је рекао да се ја окренем и да ме препознао из самих дешавања у Брадини јер су они приликом напада на моје место Брадину пуцали на мене и мислили су да су ме убили. Ја сам успео да им побегнем и то је било толко близу да ме човек препознао кад сам ја био леђима окренут. Ја кад сам се окренуо препознао сам њега, нисам му тад знао име, знам да је то био, касније ми се представио, био је то Нусрет Шећибовић, он је био инспектор доле, касније нас је испитивао и мене је лично испитао. Касније су ме још неки из његове групе војника препознали и тако он је наредио да приђем и питао ме да ли сам ја, описао је ту неку ситуацију на градилишту што се дешавала, да ли сам ја тај, ја сам му реко јесам тај, у по реченице сам га прекинуо, онда је он позвао неке своје те војнике и они су ме исто препознали. У том моменту је изашо неки из команде и рекао је као ови су опасни, јел, шта је, зашто су завезани, одвежите их и водите их у 9-ку. Ја нисам ни знао ни шта је 9-ка, ни где је, они су нас одвели у 9-ку.

Заменик тужиоца: Ту поред тог зида јесу ли вас тукли?

Сведок Бора Мркајић: Код тог зида нас нису тукли, на самом улазу у 9-ку, како смо улазили у ту ћелију ту су стајали 2-3 војника и при самом том проласку онако успут колко су стигли да нас ударају ударили су.

Заменик тужиоца: Је ли вас неко ударио ту?

Сведок Бора Мркајић: Јесте, јесте, ја сам добио кундак, оно сад се не сећам да ли два-три пута, четири ударен, углавном то је кратко трајало.

Заменик тужиоца: Да ли можете да препознате или да сте касније сазнали ко вас је ту ударао, ко су били ти?

Сведок Бора Мркајић: Пазите, на самом том уласку знам добро да је био Едо Муф, е сад не сећам се друге двојице војника, он је био ту. Сећам се да је имао и неку пушку звала се М-48 танцара, с њом је ударио и тако да смо при самом ту превођењу у Челебиће прошли много боље од свих осталих који су прије и касније дошли. Мене је то коштало зато што су сви запамтили војници ту причу Нусрета Шећибовића да су они пуцали на мене и тако да сам ја на њих пуцао и ја ту нисам крив, ја сам то рекао и Шећибовићу, у самоодбрани сам пуцао, то је био један рафал и лежао је и ту ми је и пушка остала, на томе се све завршило што се тиче мог пуцања, али то нисам ни желио да кријем, рекао сам и сви су запамтили. Кад сам ту у ћелије видео сам било је већ ту затворено једно двадесетак можда и више, не знам сад тачан број мојих комшија из Брадине, сви су били у страшном стању, претучени, било је два-три рањена, била је ужасна ситуација, то је мала ћелија, подземни ходник за атомско склониште, мрачно кад се тек уђе и не види се са светла шта се налази унутра. Онако како смо утрчали бежећи од тог кундака, доле смо нагазили на неке људе, нисмо видели шта је, тек кад смо мало се привикли на свјетлост видели смо да су ту затворене комшије моји из Брадине и још неки из околних села Коњица.

Заменик тужиоца: Кога се сећате од тих који су већ пре вас били у 9.?

Сведок Бора Мркајић: Сећам се доста, ту је био затворен Жаре Мркајић, његов брат Десимир Мркајић, његов стриц Рајко Мркајић, Никола Мркајић, били су браћа Глигоровићи близанци, у ствари не, један од тих близанаца је био рањен, а други није уопште затворен, значи само један од тих близанаца. Био је Рајко, чекај, да ли је Рајко био тад, Ђорђић, или је касније доведен, да, Рајко Ђорђић ја мислим да је био тад с нама, онда.

Заменик тужиоца: Та група која је дошла с вама јесу ли сви затворени у 9.?

Сведок Бора Мркајић: Сви смо били затворени ту што сам набројао, сви смо заједно дошли сви смо доведени у 9. затворени. Био је ту Дамир Ђорђић, био је Жара Кулаш из Тарчина, били су браћа Ђорђић из Лукића, тројица браће.

Заменик тужиоца: Добро, која је величина тог објекта 9-ке хангар?

Сведок Бора Мркајић: Па то је ходник подмени, сад не сећам се неко је мјерио некако, како су успели, метар и 30 је био широк, а дуг једно десетак до петнаестак метара, доле овако под неким нагибом иде у земљу и доле на дну су била велика метална врата и то је био ваљда тај улаз у ту неку подземну просторију. Та врата се никад нису отварао, а на улазу на почетку где смо ми ушли ту су била метална врата са неким отвором 30x30 отприлике величине, прозорчић мали и то је сва светлост која је улазила ту.

Заменик тужиоца: И шта се дешава у времену у коме сте ви затворени у тој 9.?

Сведок Бора Мркајић: Па од самог старта су ту почела како смо дошли почели су извођења појединих стражара, испитивања. Изводили су људе, испитивали, батинали, тукли. У међувремену су долазили нови затвореници, ми смо одатле имали та врата су гледала право на команду, чак се видио дио улазне капије и тај дио где су улаз у тај логор Челебић, тако да смо имали прилике да људи су гледали кроз кључаоницу и тако пели се мало кроз прозор вирили, мада кроз прозор ретко ко је смео да вири зато што су стражари одмах реаговали, па смо видели тамо кад туку поједине људе које доводе ту. Сећам се врло добро кад су довели Ступар, ја мислим да му име Драган и Мишо Стојановић из села Брђани. Ступар Драган није био из тог села али је био ожењен па се задесио ту у том селу. Њих двојицу кад су довели и та туча је трајала минимум два сата се чуло батињање, јауци, то је било свакодневно, свакодневно батињање.

Заменик тужиоца: Да ли знате ко је њих тукао?

Сведок Бора Мркајић: Ту је била, први који је највише тукао је био Хазим Делић, па су били затвореници Омер Ланцо звани „Зенга“, па били су двојица Кема, неки Кемо Мрнђић и неког су звали Кемо Црни, био је и Самир Хондо, био је Кравар, било је њих група 30 и више, била су браћа Мацић Есад и Мирсад, био је тај Едо Муф што сам причао, па.

Заменик тужиоца: Добро, а ово кад говорите за ову двојицу да су тучени колико је стражара њих тукло?

Сведок Бора Мркајић: Па обично једног затвореника, ту је било, није ту била велика група, значи њих двојицу је тукло три-четири стражара колко је већ било, пет, не знам, у том моменту.

Заменик тужиоца: Можете ли из те групе четири-пет да кажете ко је?

Сведок Бора Мркајић: Не могу, не могу то сад, ми смо чули тучу, премлаћивање и на крају кад су увели људе то је било страшно, они су били толко претучени.

Заменик тужиоца: Да ли су вас изводили или у 9-ци тукли и ако јесу ко вас је тукао?

Сведок Бора Мркајић: У 9-ку кад сам био изводили су нас више пута. Била су ту извођења групна кад су нас изводили све то је било кад су нас водили на испитивање, па онда групно кад су нас водили у шахт, а појединачна испитивања или у групи три-четири затвореника до пет су изводили то је било чешће затвореника. Сва та извођења и сва та батињања је била ова група која сам набројао и која сам већ мало детаљније набројао у исказу, значи сва та батињања и туче су радили ти исти. Некад је било цијела група, значи ако смо ми сви излазили тад су сви ти затвореници били ту и сви су учествовали у тучи, а ако је било, сећам се био је Фочак неки, не знам му ни име, звали су Фочак, он је исто био, мислим, не бих да заборавим њега, он је баш био типичан примјер тиранина који је

страшно, страшно тешке телесне повреде наносио јер је био робустан исто као Азем Делић. Разлика је била кад те неко туче без обзира колко се трудио ако он нема физичку снагу да те толко повреди, колко кад те туче Азем Делић или тај Фочак или шта знам. „Зенга“ је тукао све живо и палио, пржио људима тијела и био је мучитељ али мене је лично тукао исто али нисам осећао бол ко кад ме туче Азем Делић, то је било страшно, јер он кад некога туче то је пуцају кости. Кажем вам, било је неколико извођења, мене лично неколико пута су изводили Азем Делић, био Фочак, били су, био је и „Зенга“, био је и Хондо, једино не могу рећи од све те групе да, мислим да ме никад није тукао „Кравар“ јер не знам из ког разлога, знам да је друге затворенике тукао, мене никад није тукао и рецимо кад су нас изводили на испитивање па су нас тад одмах ујутру извели испред те ћелије ту смо поседали на крај пута, седели смо тако и држали смо руке изнад главе читав дан и онда су једног по једног затвореника водили на испитивање па опет ту враћали и сво то испитивање је трајало читав дан, оно читав дан и тад се сјећам да је долазио Нусрет Шећибовић и показивао на мене и рекао „он кад дође на ред, мени њега доведите, њега мени доведите ја ћу њега испитивати“ и онда је још једном поновио ту причу како ето то дешавање у Брадини како сам ја налетео на њих, пуцали они на мене, ја сам успио да им побегнем и онда сви ти стражари кажу „е ми ћемо му, сад ћемо ми да му“, не могу да се изражавам ни да псујем и онда тад, хоћу да испричам ово јер никад нисам желио некога да оптужујем за нешто што није урадио. Тад је мене одвео код тог, код самог одласка и доласка са тог испитивања сви целим путем су тукли те затворенике. Мене је одвео на испитивање „Кравар“ и сећам се држао неку железну куглу на ланцу, имао рукохват и одвео „Кравар“ није ме тукао и онда кад је завршено испитивање опет је тај Шећибовић реко је „сад га ти“, углавном више се тукло по повратку испитивања јер ако истуку превише човека не може тамо да прича на испитивању и Шећибовић је рекао „Кравару“ било је њих група још ту као „Ти Кравар њега води“, он је пришао овако узео „ајде међеде крени“ и тамо смо кренули иза ћошка и он ми каже „Сад треба да вичеш као да сам те пребио“, а није ме тукао „и тамо кад прилазиш тамо где седе твоји држи се као да сам те све пребио“. И тако нешто смо ми исценирали и он ме у том моменту није туко и то морам да кажем јер стварно није, а било му је наређено да ме туче али ту кад сам враћен читав тај дан нису дали да пијем воду, у ствари није нико пио воду него на сам крај отприлике некако они су пустили хидрант и та вода је текла из хидранта кроз канал и онда сећам се кад сам враћен ту тукли су ме оно како који затвореник наиђе туче те у ребра „међеде један, видећеш још шта ти се спрема вечерас“ тако су ми говорили и кад су пустили воду сећам се добро да ми тај Едо Муф није дозволио да ја пијем воду, да ли из тог разлога што из те приче од Нусрета Шећибовића и ови су сви пили воду из тог канала, мени није дозвољено и знам да је температура била 30 и неки степен, то је јун мјесец у Коњицу у Челебићима много вруће, и онда смо одатле кренули у други дио, нису нас водили у ту ћелију где смо видли у 9-ку, него су нас водили, ми смо чули да нас воде у шахт зато што је половина затвореника из 9-ке дан прије ишла на испитивања и нису враћени у 9-ку него су враћени ујутру кад смо ми излазили они су враћени и тако успут смо нешто чули као да су били у неком шахту. И кад је завршено тај дан испитивање онда су нас постројили и све редом водили тамо отприлике једно 150 метара даље био је неки хангар и ту су нас опет постројили уз зид тог хангара и једног по једног су изводили и ту сам чуо оно прије него што сам дошо на ред ја, чуо сам да туку затворенике, сваког од њих туку и онда кад заврши с њим иде следећи, где иду затвореници нисам знао. Кад сам ја дошо на ред онда су сви рекли „е овога чекамо“, њих је било група 5-6, био је Азем Делић, био је тај Фочак, био је

„Зенга“. Један од тих Кема био је, био је и Хондо, знам, мислим не знам више изгубио сам појам о времену колко су ме тукли, знам да су ме доста тукли и онда сећам се да је су биле неке металне степенице лимени неки као шахт, тако имао је, отприлике као овај сто, можда мало и височије од нивоа земље, лимен, имао је само отприлике на средини горе поклопац отворен и на самој платформи шахта се пело уз степенице. Неколико пута сам ја кренуо као био према том шахту, каже врати се још мало. И кад су ме претукли онда ме још горе сачекао Азем Делић на тој платформи и он ме неколико пута ударио и буквално сам наглавачке улетео у тај шахт, нисам знао, доле су биле цеви од воде, вентили неки, не знам неколико затвореника мислим Дамјан Ђорђић који је пре мене ту ушао, успио некако да ме ухвати да не разбијем главу и тако, ту сам убачен у полусвесном стању. Исцрпљен, читав дан сам био на сунцу, нисам пио воду, за мном су опет следећи затвореници ту нас је било ја мислим група једно 16-17 у том шахту.

Заменик тужиоца: Које је то доба дана када ви улазите у шахт?

Сведок Бора Мркајић: Предвече, вече тако већ још је био дан, није пао мрак али било је предвече. Не знам летње доба, може бити око 09 сати, можда тако 08, 09 сати. И овај, онда су затворили тај шахт, само знам да је од свих нас затвореника из деветке Рајко Ђорђић био и прво и друго вече у шахту, сад сам се сетио да је он био и прво и друго вече пошто су њега као прогласили војводом и тај човек што је преживио, није нико од нас преживио, можда пар затвореника још да је преживио те муке.

Заменик тужиоца: И колико времена проводите доле?

Сведок Бора Мркајић: Ја се сећам да сам временом је недостајало ваздуха и све сам теже дисао, знам да сам лизао росу са тих металних површина и у неком моменту сам изгубио свест. Све патње, гушење, сећам се да сам имао страшне патње гушења, да је то била хистерија. Ногама, рукама сам ударао, лупао шта већ нисам радио кад се човек гуши, ја сам изгубио свест. Пробудио сам се, кад сам дошао свести то је већ било, зора сванула јутарњи сати, може бити око 05-06 сати ујутру, знам да се, онако није баш чист дан био, али већ се указивао добро дан, Кравар је стајао изнад отвореног шахта. Нешто је добацивао одозго и знам да ми је касније Дамјан Ђорђић био, он је био мени некако најближи у том шахту, он ми је рекао да је прошло сигурно 5-10 минута, да је шахт отворен, да сам тек тад дошао свести јер тек тад сам добио ваздух. Можда је чак и више, можда десет минута сигурно је прошло од како је шахт отворен и ја кад сам се освестио. Знам само кад сам се освестио да сам имао осећај да ће да ми прсне и глава и груди, несносан бол је био. Више нисам осећао болове од батина и то, те болове нисам ни осећао колико сам осећао болове у грудима и глави и не знам колико је прошло можда десетак минута што се ја сећам више сам изгубио и појам о времену, онда је Кравар опет затворио шахт и отворен је после можда око 10 сати. И већ сам и тад имао поново кризу али су ми не знам нисам ни знао да је било тамо у неком делу воде неке било, додали су ми воде кад су видели да сам у кризи и у десет сати су дошли опет та група цела затвореника, Азем Делић је дошао, отворили су шахт и наредили нам да излазимо. Приликом изласка из тог шахта уз те степенице опет успут је било батинања али не у тој мери као кад смо пре, знам да су нам пуцали изнад главе, само не могу да се сетим ко је, ја мислим да је Зенга био кад ми је пуцао изнад главе, ја сам био у таквом стању да сам молио бога да ме убије одмах. И говорио сам му спусти

мало ниже, уби ме, шта ми пуцаш изнад главе? Глава ми се распадала, ужасни су болови били и груди и глава. Да ли је то последица недостатка ваздуха или чега. И онда су нас одвели тамо опет у деветку.

Заменик тужиоца: Да ли се сећаш...

Сведок Бора Мркајић: Следеће што се сећам групног извођења је било кад је дошао међународни црвени крст из Женеве. Пре самог доласка црвеног крста, сад се не сећам, знам да су, дошао је црвени крст, они су отерали стражаре, нису дали да буду близу и онда су нас, с нама разговарали, испитивали нас. Ми смо били у таквом стању да ништа нису буквално требали испитивати, довољно је да нас виде и да им буде све јасно и било им је јасно. Али ето људи су обавили с нама разговор, та ћелија је била ужасна, ја се и дан данас дивим тим људима који су били толики професионалци да нису ниједном сложили фацу јер је ћелија толико смрдела, ми смо били необријани, ужасни, прљави, сећам се да су били њих троје или четрово из Женеве, да је био неки Мишел и још један мушкарац и једна жена је била Сандра, добро памтим, из Мостара преводилац, после се и њој дивео како је она била професионалац и ниједном није показала у каквом су стању својим гестом. Знам само да су нас обавили разговор с нама, испитивали су нас о свему и свачему.

Заменик тужиоца: Да ли су попуњавали нека документа, питајући за личне податке?

Сведок Бора Мркајић: Ја мислим да су сваком уписали име презиме сваког од нас и шта још су уписали не знам, знам да је тај Мишел који је био вођа те групе рекао да, чини ми се 18 година да ради. Неке ствари остану човеку у сећању па ми је то баш остало у сећању да 18 година ради у Црвеном крсту у Женеви и да је прошао разна жаришта и Блиски исток и Далеки исток и у Африци је био и рекао ми је да у гору ћелију никад није ушао. И они су завршили тај свој дио посла и онда су ушли у нашу ћелију Азем Делић и Фочак. Прво су ушли у деветку и онда су сваког од нас како смо сједили, ми смо сједили уз ћошак, уз зид, сваког од нас је један и други ударио чизмом ту у груди. Прво је ишао Азем Делић, за њим Фочак, други стражари су стајали на вратима, ударили су нас у груди и онда је Азем Делић рекао - ето Вам сад Црвени крст. И не знам сад колко је времена прошло онда су се поново вратили сви затвореници и све су нас извели испред ту ћелије, опет смо исто поседали и онда су кренули да нас туку ногама, рукама, уствари највише ногама зато што су наредили да будемо у седећем положају. Тако им је најзгодније било да нас туку и знам добро да су тада рекли до сад су нас тукли свакако и по глави и свукуда ал су тад рекли немојте по глави да тучете. Због тог Црвеног крста да не би биле видне повреде.

Заменик тужиоца: Можда знаш, јеси ли препознао неке од стражара који су били на вратима кад су ушли Делић и Фочак да Вас туку у деветци?

Сведок Боро Мркајић: Сад не могу, знам да су била два-три ...

Заменик тужиоца: А да ли можеш да кажеш ко је био у групи кад Вас је тукао, кад су Вас извели?

Сведок Боро Мркајић: Сва ова група коју сам већ набројао. Значи то је та ...

Заменик тужиоца: Јел можете да кажете још један пут ко је то био?

Сведок Боро Мркајић: Могу да кажем. Био је значи Азем Делић, био је Фочак био је Зенга, били су браћа Мацић, био је Хондо, била су ова двојица Кема, био је Едо Муф. Том приликом је овај Мацић млађи изврнуо ногу ја мислим да му је искочио зглоб био од силине удараца. Значи сва та група која је тад била, ја нисам сигуран дал сам све и набројао. Било је њих и више. Ово набрајам оно што се сећам, имена. Били су неки непознати ту, ово су углавном људи из Коњица или околине Коњица па их знамо тако по именима. Били су ту и неки непознати стражари. Били су ту неки непознати стражари они су имали смене. Ја се сећам на пример и то бих хтио да кажем да је била једна смена коју је водио један ми смо га звали Невесињац, он је стварно био, из Невесиња или околине, и кад је он био, он је био командир те неке смене, кад је он био на стражи ми смо били мирни. Тај човек никада никога није ни повредио, нити људи из његове смене, понашао се коректно, знам да је дјелио цигарете и тако нешто ако може неком да помогне. Један краћи период је он био али најгори период кад се највише тукло он је био рецимо пример и сутра би се одазвао да сведочим у одбрану тог човека, јер тај човек је стварно био коректан и немам ријечи. Јесте он био стражар, мислим ја немам ништа против што је неко био стражар а ја сам био затвореник, није мени он крив што сам ја био затвореник таква је била политика, али је тешко кад те толко малтретира тај стражар, а он је био коректан. Чак због, ја мислим је и пребачен на друго мјесто, знам кад је кренуо, требао да иде из Челебића дошао у деветку отворио врата и са врата нам је рекао - ја сад одлазим, опростите ако сам некеме, ово су његове речи стварно, то сам запамтио, то ми више остало у сећању него неко ко ми је зло учинио. Овај, - опростите ако сам некеме нешто нажао учинио, ја сад одлазим, онолко колко сам мого помого сам, ако сам некога увредио нек ми опрости.

Заменик тужиоца: А дал се сећаш да је још неко вама давао цигарете или тако што од стражара?

Сведок Боро Мркајић: Били су људи који су и тукли и давали цигарете, значи свашта се дешавало. Били су стражари који су, сећам се у шестици је био Делић тако се презивао исто Делић, он није био из Коњица однекле је са стране дошао ја мислим из Босне однекле, тако наиђе период он је добар даје цигарете, онда наиђе период да се туче. Значи било је, и у деветци кад смо били и онај најгори. Нама је цигарете делио и Азим Делић. Мислим, кад смо извађени из те шахте кад смо убачени у ћелију и сећам се кад смо поседали ја сам, знало се где ко седи и лијево поред мене је седио Жара Кулаш он је из Турчина, и тако он је видео колико је то мени, тај боравак у шестици тешко пао да сам једва преживио и ја сам њему рекао - да ми је да запалим цигарету и рецимо попијем чашу ракије и да ме убију. То ми је тад била жеља. Није прошло десет минута на вратима се појавио Азем Делић и носио је флашу „лозе“ као да је чуо моје речи. Носио је флашу „лозе“ и кутију цигара и кренуо с врха онако знаш и неко узме неко не узме, неко узме ракију, некога и не понуди ракију. Дошао је до мене ја нисам хтео ништа да узмем. Знам да ми је говорио овај Жара - па зашто ниси узео, па не могу, не могу, мислим не може се опрати та флаша.

Заменик тужиоца: До када сте Ви остали у деветци, јесте из деветке пребацивани у неки други објект ту у Челебићу?

Сведок Боро Мркајић: У деветку сам остао, па ја мислим отприлике некако, иза мене је остало отприлике половина затвореника из деветке остало је, чак су неки били пребачени из шестице у деветку кад смо ми изашли. Сећам се да је био, могуће да је био август месец тако.

Заменик тужиоца: А да ли сте извођени из деветке или после кад сте пребачени у шестицу јесте излазили нешто да радите?

Сведок Боро Мркајић: Из деветке, политика је била да их деветке нико не излази на рад. То су као најтежи затвореници ту и нису никог изводили.

Заменик тужиоца: А јел` се десило то кад сте ...

Сведок Боро Мркајић: И сад један пут сам ја, један једини пут сам изведен на рад, то је било ношење неког пушкомитраљеза тешког, ја мислим да сам већ тад био изашао у шестицу и тад кад смо прешли у шестицу нису нас који смо били у деветки, водили, мене су један једини пут тад одвели, знам да смо носили горе на Преља брдо изнад Коњица тај пушкомитраљез, били су затвореници неки с нама и да смо нас група, тројица чини ми се ...

Заменик тужиоца: Од тада јесте изашли на пријавницу или, претпостављам да је то ван ограђеног простора логора Челебић.

Сведок Боро Мркајић: Да, да, био камион возио нас и један пут смо чистили, чистили смо, нешто смо чистили код куће овога Делевића Зејнела. Да ли је падала киша да ли је киша нанела неку земљу и нешто и водили су нас групу ту и ја сам ту био. То је два пута што сам ја излазио.

Заменик тужиоца: Добро. Да ли сте, да ли се сећате јесте ли приметили некога на тој пријавници од стражара па ако јесте да ли сте га препознали, ко је то био, можете ли да се сетите?

Сведок Боро Мркајић: То су ови стражари који су били чували ...

Заменик тужиоца: А да ли се сећате сад по имену или том надимку које сте нам сад причали?

Сведок Боро Мркајић: Па био је овај Делић, рецимо њега сам често видео, затвореник Делић ...

Заменик тужиоца: На пријавници, ту.

Сведок Боро Мркајић: На пријавници. Онда био је, кад су долазиле посете кад је касније дозвољено нашим мајкама, сестрама и фамилији да долазе и доносе храну онда су ишли неко од наших затвореника, ја знам да је ишао Жара Мркајић и био је Миломир Куљанин који је ишао доноси нама у деветку те ...

Заменик тужиоца: А где је ишао?

Сведок Боро Мркајић: Па ту је близу капија била, то је било буквално 50 метара деветка од капије, 100 метара није даље било. Праве пут и онда су довозили те, некад у аутомобилу те неке кесе, ту храну.

Заменик тужиоца: То где се налазила та капија, разумем да је то пријавница јел' тако?

Сведок Боро Мркајић: Капија је ту, пријавница одма поред.

Заменик тужиоца: Одмах поред.

Сведок Боро Мркајић: Да.

Заменик тужиоца: Да ли се тај простор све до деветке види?

Сведок Боро Мркајић: Видни, видни простор.

Заменик тужиоца: Видно или има неки објект који заклања, не?

Сведок Боро Мркајић: Видни простор је био.

Заменик тужиоца: Значи удаљеност колико рекосте да је то око 150 метара јел'?

Сведок Боро Мркајић: Нема 150, максимално 100 метара.

Заменик тужиоца: Максимално 100 метара.

Сведок Боро Мркајић: По мом сећању не би требало више да је.

Заменик тужиоца: Када се изведу затвореници из деветке ту код објекта те деветке где их туку, да ли се то може видети од пријавнице?

Сведок Боро Мркајић: Да, да, види, све се то видело. Чак је било неколко пута да су неке жене гледале нису смеле прићи самој капији ал' мало даље су биле куће доле Челебић и да су гледале то, туче, то није један пример.

Заменик тужиоца: Када настане та туча да ли људи кукају ти који су тучени, чују се?

Сведок Боро Мркајић: Да, да, чује се, све се то чује. Све се то чуло и у команди, пријавници све, јер деветка је била близу, тако било шта да се дешавало у деветки чуло се доле у команди.

Заменик тужиоца: А овај објекат број шест, шестица тај хангар?

Сведок Боро Мркајић: Он је мало даље. Од те команде је био један пут који је водио крај деветке па онда је ту била ћелија деветка па продужавао даље, па су даље били хангари, магацини.

Заменик тужиоца: Колико је та шестица удаљена од улаза, пријавнице?

Сведок Боро Мркајић: Па она је можда била једно 400-500 метара.

Заменик тужиоца: Има ли она неких објеката да није у видном пољу?

Сведок Боро Мркајић: Шестица се видела од оgrade која је била бочна ограда тог објекта. Значи шестица се није видела од капије, ал' се видела од оgrade која је делила тај објекат са насељем доле. Сад један део до саме оgrade он није био насељен тако па се мало даље видело насеље Челебић и црква се видела и даље Неретва доле језеро.

Заменик тужиоца: А овај шахт о коме сте причали у односу на ту деветку, на ту шестицу, на ту пријавницу где је он?

Сведок Боро Мркајић: Он је још даље био, значи још даље у кругу и окружен је био објектима.

Заменик тужиоца: Добро.

Сведок Боро Мркајић: Војним који су били магацини неки.

Заменик тужиоца: Хвала лепо, немам више питања.

Председник већа: Одбрана да ли има питања?

Адв. Славиша Продановић: Хвала госпођо председавајућа. Добар дан господине Боро. Реците ми везано за овај ваш боравак у логору Челебићи, јесте ли досад давали икад икоме икакву изјаву изузев изјаву уваженом колеги тужиоцу 26.03.2013. године?

Сведок Боро Мркајић: Па не нисам давао, једино сам давао изјаву кад сам прешао на размену на Бутмиру, па сам онда у Хацићима давао изјаву полицији.

Адв. Славиша Продановић: Полицији.

Сведок Боро Мркајић: Да.

Адв. Славиша Продановић: А реците ми како дође до тога да Ви дате изјаву 23., то је значи након шест дана након што је овај Хондо ухапшен? На чију иницијативу, како је дошло до тога да дате изјаву?

Сведок Боро Мркајић: Не знам чија је иницијатива, мене су контактирали инспектори из полиције.

Адв. Славиша Продановић: Инспектори из полиције.

Сведок Боро Мркајић: Да.

Адв. Славиша Продановић: Реците ми да ли сте Ви у контакту са Зораном Ђорђевићем?

Сведок Боро Мркајић: Не.

Адв. Славиша Продановић: Нисте. Та изјава коју сте дали у Хацићима, јел' то неки тим за испитивање злочина или суд?

Сведок Боро Мркајић: Суд, класичан суд.

Председник већа: После размене јел'?

Сведок Боро Мркајић: Кад сам размењен на Бутмиру па онда сам дошао у Хациће тамо сам имао стан и онда кад сам се пријавио они су ме нешто ...

Адв. Славиша Продановић: До када сте Ви остали у логору Челебић?

Сведок Боро Мркајић: У Челебићима сам остао до распуштања логора, сад не знам, то је крај децембра.

Адв. Славиша Продановић: Које године?

Сведок Боро Мркајић: Задња група. '92.

Адв. Славиша Продановић: '92. године. У вашој изјави коју сте дали моме колеги рекли сте да је дуг период у ком је Хондо био стражар ту. До када, јел он био читаво време док сте Ви били ту?

Сведок Боро Мркајић: Ја мислим да он није до краја, али онај период најгори кад су били испитивање, довођење, Црвени крст, сва та дешавања он је био присутан.

Адв. Славиша Продановић: Дакле тврдите да је био и у време кад је Црвени крст, то је било 12. и 13. августа '92. године.

Сведок Боро Мркајић: Тачан датум не знам али био је.

Адв. Славиша Продановић: Конкретно можете нам рећи колико сте Ви пута претучени, дал` се сећате?

Сведок Боро Мркајић: Тешко претучен, па једно пет-шест пута.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је сваки пут био тада Хондо када сте Ви претучени?

Сведок Боро Мркајић: Не. Ја сам претучен и касније кад је Хондо отишао.

Адв. Славиша Продановић: А колико пута је Хондо био присутан кад сте Ви претучени?

Сведок Боро Мркајић: Па једно три пута.

Адв. Славиша Продановић: Једно три пута. Јел то краћи период или је то у неком дужем интервалу?

Сведок Боро Мркајић: Па овај интервал. Ја мислим да је Хондо био задњи пут кад је било то испитивање Црвени крст и то дешавање, колко се он даље задржо, онда су мало касније и ређе извођени после тог Црвеног крста.

Адв. Славиша Продановић: А реците ми, рекли сте да патите кад Вас је неки од стражара ударао по жестини удараца неки су били жешћи неки мање жешћи, какви су били ударци Хонде?

Сведок Боро Мркајић: Па онако не би могао рећи да су жешћи. Жешћи су били Фочак и Азем Делић.

Адв. Славиша Продановић: А чиме Вас је Хондо ударао?

Сведок Боро Мркајић: Не могу да се сјетим тачно, знам да су имали сви нека, да ли кундак, палица или нешто сад ја не могу тврдити чиме, дуг је временски период.

Адв. Славиша Продановић: Добро. У та неколико наврата где њега спомињете, колико пута Вас је ударио, једном, два, три, десет пута?

Сведок Боро Мркајић: Пазите, то сад Ви мене питате кад ме група затвореника туче, у тој групи је Хондо, ја нисам бројо ударе сваког од затвореника, значи ...

Адв. Славиша Продановић: Добро ако је група, јел сваки из те групе ударио?

Сведок Боро Мркајић: Сваки се потруди. Кад дођем у групу шест стражара конкретно говорим о уласку у шахт, шест стражара свих шест стражара рецимо туку. Колко стигне, ја држим руке овако, ја не знам колко ме који пута удари.

Адв. Славиша Продановић: Па видите ли Ви кад Вас ударају?

Сведок Боро Мркајић: Видим.

Адв. Славиша Продановић: Кад кажете овако ставите руке.

Сведок Боро Мркајић: Видим.

Адв. Славиша Продановић: Да ли сам Вас схватио добро, кад сте се вратили доле у шахт да Вас је, не у шахт, пардон, у деветку да је дошао овај после испитивања да Вас је ударио ногом Делић?

Сведок Боро Мркајић: Не, не, то је било, то је кад су отишли, сад тачно знам. Кад су отишли Црвени крст прво су ушли Фочак и Делић па су нас сваког ударили па су отишли, па се онда цијела група вратила и онда су нас извели ту.

Адв. Славиша Продановић: Добро. Реците ми, схватио сам вас да су вас ударили доле у објекту деветка јел' тако?

Сведок Боро Мркајић: Да.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је то могао Рајко Ђорђић да види кад су ударили ту?

Сведок Боро Мркајић: У деветки?

Адв. Славиша Продановић: Да.

Сведок Боро Мркајић: Мого је, па сви смо видели.

Адв. Славиша Продановић: Па он је сад рекао колико сам ја схватио да је било немогуће због близине да неко некога удари.

Сведок Боро Мркајић: Видио сам кад иде човек, ја седим

Председник већа: Осим да гази у „Деветци“, кад је „Деветка“ у питању могло је да се гази, тако је рекао.

Адв. Славиша Продановић: Али схватио сам да је он стално ударао ногом?

Сведок Боро Мркајић: Не.

Председник већа: Не, не, није.

Заменик тужиоца: Рајко Ђорђевић је рекао „све су нас изгазили доле кад смо били, ми смо седели, нисмо могли, они немају простора.

Сведок Боро Мркајић: Сви смо седели уза зид и видим кад крене Делић удари првог човека па онда иде удара другог и ја чекам долазим на ред, па онда удара мене, за њим иде Фочак и исто то ради.

Адв. Славиша Продановић: Ја сам схватио да сте ви стајали па вас је ударао?

Сведок Боро Мркајић: Не, не, сједели смо и он наиђе и чужму удару ту у груди.

Адв. Славиша Продановић: А реците ми да ли познајете Мркајић Момира?

Сведок Боро Мркајић: Мркајић Момир, била су двојица.

Председник већа: Да ли познајете неког?

Сведок Боро Мркајић: Милош, да познајем.

Адв. Славиша Продановић: Очево му је име Милош?

Сведок Боро Мркајић: Да, знам.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је он био са вама у „Деветци“?

Сведок Боро Мркајић: Да.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је читаво време док сте Ви били?

Сведок Боро Мркајић: Па ја мислим да јесте.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је он извођен и ударан напоље, да ли се сећате?

Сведок Боро Мркајић: Да.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је био груб са вама када је ударао?

Сведок Боро Мркајић: Да. Био је Велибор рецимо Куљанин, Велибор, Жара Мркајић крај мене је седео тад Црвени крст кад су били, тачно знам да је седео с десне стране Жаре Мркајић, лево сједео Велибор. Тад кад смо седели, да вам кажем, Фочак и Делић кад смо изведени напоље и сједели кад смо тучени, кад је сва стража била ту и сви су тукли, Фочак и Делић нису све тукли, они су тукли као.

Председник већа: А Хондо Самир је ли он интервенисао?

Сведок Боро Мркајић: Кога они сматрају, нити знам да су мене тукли рецимо.

Председник већа: Је ли чујете шта Вас питам, Фочак и Делић за сада то верујем да Вам је било тешко али Хондо Самир нас интересује да ли је он био тада ту?

Сведок Боро Мркајић: Јесте.

Председник већа: Где је био?

Сведок Боро Мркајић: Био у реду стражара и све су један по један ишли.

Председник већа: И шта је он радио?

Сведок Боро Мркајић: Тукао ногама.

Председник већа: Шутирао ногама?

Адв. Славиша Продановић: Ако Вам ја тврдим да је сведок Мркајић Момир сведочио пред судом БиХ, има његова изјава у предмету Есе Мацића, дакле, био у „Деветки“ као што Ви кажете описује догађаје све, спомиње стражаре који су, дакле кад и Вас, Хондо Самира, какав је Ваш одговор?

Сведок Боро Мркајић: Па не зна име Хондо Самир, ја нисам све споменуо стражаре.

Адв. Славиша Продановић: Одакле знате да не зна његово име?

Сведок Боро Мркајић: Не знам, не знам разлог зашто није споменуо Хондо Самира.

Адв. Славиша Продановић: А како Ви знате име Хондо Самира?

Сведок Боро Мркајић: Знамо се.

Адв. Славиша Продановић: Од кад се знате?

Сведок Боро Мркајић: Знам из логора сам сазнао име, знам врло добро да је носио добре униформе, нове униформе, могу испричати о Хонди Самиру случај кад је мени лично, кад сам ја лично изашао из „Деветке“ да узем храну која је стајала на киши, коју су они плували и колико је времена већ стајало макарони и кад ми је гледао он и још један стражар. По том погледу сам га највише познао. Нисам никад заборавио тај поглед.

Адв. Славиша Продановић: А реците ми, знате га из логора, да ли сте се ту упознали у логору?

Сведок Боро Мркајић: Нисмо се ми никад упознавали.

Адв. Славиша Продановић: Од тада га знате?

Сведок Боро Мркајић: Да, од тада га знам. Знао сам из виђења фацу прије оно из Коњица тако да из Коњица знам, из виђења већину људи, ја мислим да је пар година млађи, али ми смо се знали. Ја и Кравар смо се знали, а Хонду Самира нисам, знао сам рецимо Ремзу Врцића прије рата и знао сам у логору, ја не могу ништа ружно рећи за Ремзу што се тиче рата.

Адв. Славиша Продановић: То Вас питам, мало ми је нелогично само Ви и Зоран Ђорђевић спомињете Хондо Самира као особу, ето толико је сведока нико га не спомиње пред судом БиХ, Ви га спомињете.

Сведок Боро Мркајић: Ево сад ћу Вам рећи ко може да га спомиње, јер знам лично да је Хондо Самир тукао Миломира Куљанина и Миленка Куљанина, да је тукао кад су били завезани...да је био завезан за стуб.

Адв. Славиша Продановић: Где је живео он?

Сведок Боро Мркајић: Знам да није. Ко где је живео?

Адв. Славиша Продановић: Ова двојица Куљанин?

Сведок Боро Мркајић: У Америци су обојица. Знам добро да је Миломир причао да је њега рецимо Хондо највише, он је највише помињао Хондо да га је тукао.

Адв. Славиша Продановић: Да ли је био још неки Хондо?

Сведок Боро Мркајић: Не, Хондо Самир је један једини био, а још Хонда има у Коњици колико хоћете.

Адв. Славиша Продановић: Немам више питања.

Председник већа: Добро, хвала. Ви сте нешто хтели? Сачекајте само да га питам нешто, молим Вас. Кажите ми овако, овај, имамо један догађај, имамо један догађај, половина јуна, који је овде описан, неутврђеног дана половином јуна и тако даље, да је окривљени Хондо Самир испред хангара број 9, тукао разним предметима више особа, међу којима и Вас. Да ли то отприлике и Ви опредељујете на ту половину јуна и о чему се тај догађај разликовао од других?

Сведок Боро Мркајић: Па тада је отприлике било испитивање, половине јуна је било испитивање.

Председник већа: Половином јула је било испитивање?

Сведок Боро Мркајић: Да.

Председник већа: Е сада, је ли дефинитивно тада био Хоџо Самир?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Зато што он каже, ја Вам то сада предочавам, да он тада није био у логору, половином јуна, него да је дошао касније. Он каже наравно да је био стражар, али да тада није био, него касније, крајем јуна.

Сведок Бора Мркајић: Крајем јула?

Председник већа: Јуна.

Сведок Бора Мркајић: Јуна, ма нема шансе.

Председник већа: Добро, а по чему Ви издвајате овај догађај половином јуна, да га означавате и ко је тада још био ту? Тај догађај половином јуна, по чему Ви издвајате од других тих догађаја и ко је тада био ту са Вама?

Сведок Бора Мркајић: Зато што је тада било масовно туче, тада смо ми сви изведени и тучени, а туче су биле сваки дан, сваки дан је неко тучен.

Председник већа: И по чему, овај је издвојен, тај половином јуна, по чему је то? Овде каже више лица, добро. По чему Ви то издвајате, тај догађај половином јуна?

Сведок Бора Мркајић: Што је мени остало у сећању, зато што сам преживео тај пакао шахта и те туче.

Председник већа: Половином јуна?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: То везујете исто за шахт?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Јесте тада први пут били у шахту или, који пут?

Сведок Бора Мркајић: Тада један једини пут.

Председник већа: Један једини пут?

Сведок Бора Мркајић: Да, тада отприлике када је било испитивање половицом јуна.

Председник већа: Значи, Ви кажете да сте половином јуна.

Сведок Бора Мркајић: То је било пре доласка Црвеног крста.

Председник већа: Не, не, значи сада Црвени крст је 12. и 13. август.

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: А ово је сада половина јуна?

Сведок Бора Мркајић: Половица јуна, може бити 20. јуни.

Председник већа: Ја Вам кажем да је то код нас тако описано, разумете и сада ја претпостављам да сте Ви то тако описали, па да је према Вашем исказу то.

Сведок Бора Мркајић: Ја тачан датум, тачан датум, ја мислим да смо ми били једно петнаестак дана пре испитивања у „деветци“, значи, прошло је петнаест дана и онда је кренуло испитивање.

Председник већа: Петнаест дана после заробљавања или пре?

Сведок Бора Мркајић: Да, после заробљавања.

Председник већа: Заробљавања, па сте тако то означили?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Да ли сте тада.

Сведок Бора Мркајић: Неки су извођени пре на испитивање.

Председник већа: Чекајте, не, ја питам за Вас, пустите неке, значи само за Вас. Значи, Ви сте крајем маја, почетак јуна заробљени.

Сведок Бора Мркајић: 01. јуна сам доведен.

Председник већа: Добро, да ли је тада био Хондо Самир, да ли сте га тада видели?

Сведок Бора Мркајић: Тада је велика група затвореника, ових стражара била, не могу да издвојим, још нисам ни упознао био већину од њих.

Председник већа: Добро и онда сада.

Сведок Бора Мркајић: Само се сећам, врло добро се сећам рецимо овога Еде Муфа, који је био на вратима, био је Азим Делић. Азим Делић можда чак није био тада, него је касније дошао.

Председник већа: Да Вас питам, половином јуна, молим Вас сконцентришите се на ово што Вас питам, значи половином јуна, сада онда издвајате када сте дошли 01. јуна, па петнаест дана после тога, знате, када кажете да је било то испитивање, да ли сте тада затворени у шахту?

Сведок Бора Мркајић: Да, да.

Председник већа: И то је та једна прилика?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Да ли сте Ви, да ли је тада са Вама затворен Ђорђић Рајко?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Добро, да ли је тада са Вама затворен Мркајић Драган?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Мркајић Велибор?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Ђорђић Дамир?

Сведок Бора Мркајић: Ђорђић Дамљен, нема Дамир.

Председник већа: Дамир, тако мени пише.

Сведок Бора Мркајић: Дамљен, Ђорђић Дамљен.

Председник већа: Дамјан?

Сведок Бора Мркајић: Дамљен.

Председник већа: Дамљен?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Овде је у оптужници Дамир.

Сведок Бора Мркајић: То је грешка.

Председник већа: Зато Вас то и питам. И Ви сте тада једном, да ли су ови људи, осим Ђорђић Рајка, затварани више пута или једном? Да ли Ви то знате?

Сведок Бора Мркајић: Из „деветке“ једна група је отишла један дан, друга група други дан, значи затварања у шахт су била у два дана.

Председник већа: У два дана?

Сведок Бора Мркајић: Само је Рајко Ђорђевић био у обе групе.

Председник већа: Добро.

Сведок Бора Мркајић: Ја сам био у другој групи.

Председник већа: Е сада то је било тада, што кажете, 15 дана после тог Вашег довођења у логор?

Сведок Бора Мркајић: Да, петнаест, двадесет дана, тачан датум не знам.

Председник већа: Значи, ово што ми овде имамо овако описано и сада ја питам Вас, јер претпостављам, Ви сте дали исказ, да је током јуна и јула у више наврата, Ви кажете да је то било једном, односно те две групе у два дана по једном.

Сведок Бора Мркајић: Масовно, али у више наврата је било извођење појединачно.

Председник већа: И затварање у шахт?

Сведок Бора Мркајић: Не.

Председник већа: Не причамо о затварању у шахт?

Сведок Бора Мркајић: Не, у шахт не, у други шахт, који је био мали шахт.

Председник већа: Други, о чему причају Ђорђевић Рајко.

Сведок Бора Мркајић: Јесте.

Председник већа: Добро, јесте Ви били тамо?

Сведок Бора Мркајић: Не, ја нисам био.

Председник већа: Да ли, добро.

Сведок Бора Мркајић: Био је Мркајић Десимир, ја мислим да је Рајко био и у том другом шахту извођен, а ко је још био, не знам.

Председник већа: Не, овде је нама описан тај шахт са групом цивила. Е сада у томе је учествовао Хондо Самир, у том затварању.

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Добро, он је учествовао у тој тучи, кажете.

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: После, пре испитивања?

Сведок Бора Мркајић: После испитивања, приликом одвођења у шахт.

Председник већа: Док су Вас водили у шахт?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: И ко је још ту био?

Сведок Бора Мркајић: Па набројао сам, био је Азим Делић, био је Зенга сигурно, били су браћа Мацић, били су овај Кемо и овај црни високи и овај мали Мрнђић, то је та група углавном која је највише се експонирала.

Председник већа: Добро, е сада је окривљени већ изашао да Вас пита нешто, изволите.

Опт. Самир Хондо: Добар дан, Боро?

Сведок Бора Мркајић: Добар дан.

Опт. Самир Хондо: Како си?

Сведок Бора Мркајић: Па онако.

Опт. Самир Хондо: Добро, добро реци ко је са тобом у „деветки“ био када си ти доведен у „деветку“, ко је са тобом ту био, провео то време стално у „деветки“? Имена ми наброј тих особа са којима си ти био у „деветки“ затворен?

Сведок Бора Мркајић: Па били су Жара Мркајић, Десимир Мркајић.

Опт. Самир Хондо: Ко је још био, наброј ми.

Сведок Бора Мркајић: Рајко Мркајић, Велибор Мркајић.

Опт. Самир Хондо: Кулаш Жара да ли је био?

Сведок Бора Мркајић: Жара Кулаш.

Опт. Самир Хондо: Де ми реци, пошто је Жара у Америци, сада можемо се путем линка да чујемо, да ли сам ја икада улазио и тебе био и то остало тако, можемо Жару исто Мркајића, ја сам предложио када ми је био овај адвокат по службеној дужности да предложи Жару Мркајића да буде сведок, човек не може, па сам предложио Десимира, дао сам свом адвокату, који ме брани, да каже, да ли сам ја икада тебе тукао, да сам те икада изводио, да ли сам те икада одводио у шахт, да кажу истину, овде се истина тражи. Ја сам чиста образа, хвала богу. Ти си ово само по наговору Ђорђић Зорана си ово дошао да овде даднеш лажни исказ.

Сведок Бора Мркајић: Не.

Опт. Самир Хондо: Где си био 21 годину, шта си радио 21 годину? Ја сам за 21 годину ушао у Србију стотину пута и стотину пута гранични прелаз Републике Србије сам прешао, на стотине пута, од југа до севера и од севера даље. Па где си био 21 годину?

Сведок Бора Мркајић: Пази.

Опт. Самир Хондо: Ја се нисам нигде крио, ја сам држављанин Босне и Херцеговине био, ухваћен сам на граничном прелазу „Павловићев мост“, где сам пошао за Србију да идем за Суботицу да товарим лук арпацик, јер сам био наручио ту робу, нормално, ухапшен сам, 26. фебруара месеца, извршио пријаву, што се тиче мене, је ли тако?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Опт. Самир Хондо: Значи молим те, ја ћу ово све, ако бог да, ово да ти кажем нешто, Боро, ове сведоке које ћу ја предложити своме адвокату, Мркајић Десимира, Мркајић Жару, Кулаша Жару, нема везе, нека се овај процес још води, није битно, пола године, пола године, али ћемо га завршити како треба.

Председник већа: Можете Ви да му поставите питања, значи да ли су ти људи били ту или не знам ни ја.

Опт. Самир Хондо: Значи ти људи, да ли је био са тобом Зеленовић Срећко у „деветки“?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Опт. Самир Хондо: Значи Зеленовић Срећко је био, којег ја врло добро знам, познајем, нормално, месар, знам ја њега, месар, са мојим зетом је добар.

Председник већа: Добро, али сада поставите му питање, значи тај Зеленовић је ли био.

Опт. Самир Хондо: Све ове Боро што си ти навео ове изјаве своје, све су нетачне, Боро, никада те у животу нисам пипнуо, могу ти у очи погледати, можемо отићи на полиграф да видимо ко прича истину, ко неистину, где год хоћеш.

Председник већа: Ево сада реците Ви њему у лице, овако, сада Ви.

Опт. Самир Хондо: Где год хоћеш, Боро.

Сведок Бора Мркајић: Ево само једну сцену да те сетим, сећаш ли се ти Хондо када си зовнуо из „деветке“ да се изађе, да се узме храна, када су били макарони они покисли, тачно се сећам твог погледа.

Опт. Самир Хондо: Никада, довешћемо сведока Мркајић Жару којег сам хлебом хранио, Боро.

Сведок Бора Мркајић: Ти си хлебом хранио?

Опт. Самир Хондо: Ја га хлебом хранио, Боро, довешћу Мркајића Жару.

Сведок Бора Мркајић: Знам ја како сте ви Жару хранили хлебом.

Опт. Самир Хондо: Жару ћемо Мркајића довести којег сам хлебом хранио, неће човек да се оптерећива са овим, са овим, да хоће човек да заборави то, али си ти наговорен од стране Ђорђића Зорана, тј., зато што је Зоран носио моју слику, зато што се Зоран представљао као лажни логораш.

Председник већа: Сачекајте, шта сте то почели са тим, са том кишом, значи.

Сведок Бора Мркајић: Он је био стражар када је.

Председник већа: Не, не, њему реците у лице, немојте само да га прекинете.

Сведок Бора Мркајић: Када си макароне, по томе сам те највише упамтио.

Опт. Самир Хондо: Шта, не разумем те, позвао си?

Сведок Бора Мркајић: Сећаш се макарона оних покислих.

Опт. Самир Хондо: Којих макарона?

Сведок Бора Мркајић: Које су киснули.

Опт. Самир Хондо: Боро, да ти кажем нешто.

Председник већа: Окривљени, немојте да га прекидате, сачекајте да чујемо све.

Опт. Самир Хондо: Часни суде, ја се извињавам.

Сведок Бора Мркајић: Ево овако, могу ја Вама да кажем, Хонда, Ви сада можете причати шта хоћете.

Опт. Самир Хондо: Причам ја.

Сведок Бора Мркајић: Ја знам да ти ниси ни најгори стражар у логору „Челебићи“.

Опт. Самир Хондо: Ја сам у другој држави ухапшен и судим се у другој држави, ја сам држављанин Босне и Херцеговине.

Сведок Бора Мркајић: Ја ти могу навести имена за које бих ја дошао да сведочим у одбрану, а ти у свом списку, ти си радио злочине.

Председник већа: Молим Вас, оштећени Мркајићу, значи реците му у лице, тукао си ме, ниси тукао и тако даље.

Сведок Бора Мркајић: Јеси.

Председник већа: Којом приликом и немојте га прекидати, молим Вас.

Опт. Самир Хондо: Не, нећу.

Сведок Бора Мркајић: У масовним тучама сте сви учествовали.

Председник већа: Не, не, реците му за њега, не све.

Сведок Бора Мркајић: За њега, да.

Председник већа: Њему реците.

Сведок Бора Мркајић: Када дође њих група.

Председник већа: Њему реците.

Сведок Бора Мркајић: Петнаест, десет затвореника.

Председник већа: Не, не, њему реците, не сви.

Сведок Бора Мркајић: Међу којима је, Самир Хондо, ниси ти прескакао, тукао си и ти, ја знам ко се супротставио и све.

Опт. Самир Хондо: Извини, богати, нема везе, ја ћу ти поставити питање, доћи ће сведок Мркајић Драган. Да ли је био са тобом Мркајић Драган у „деветки“?

Сведок Бора Мркајић: Јесте.

Опт. Самир Хондо: Јесте? Па доћи ће сведок Мркајић Драган да каже истину, па ћемо зовнути Мркајића Жару, Боро, да видимо, да ли сам ја изводио те, да ли сам те тукао икада.

Председник већа: Окривљени.

Опт. Самир Хондо: Молим.

Председник већа: Слушајте, сачекајте мало, реците му у лице да Вас је он тукао, знате, а не да је тукао други, да је био у групи, само то, као за ону кесу.

Сведок Бора Мркајић: Да, он ме тукао са осталим затвореницима.

Председник већа: То њему кажите, њему кажите.

Опт. Самир Хондо: Ја кажем да те нисам никада дохватио.

Председник већа: Нисам чула да Вам је рекао.

Опт. Самир Хондо: Молим?

Председник већа: Кажите њему да Вас је тукао и којом приликом, као за ону кесу, разумете.

Сведок Бора Мркајић: Тада када сам одвођен у шахт и када је Црвени крст био, нисте ме тукли.

Опт. Самир Хондо: То није истина, нема везе, ја ћу довести сведоке. Овај ћемо процес, ако треба до краја, како треба извести, али ти ја кажем, да те никада нисам Боро дохватио, јер ти Зоран твој пајдо који је носио.

Сведок Бора Мркајић: Немам ја везе са Зораном.

Опт. Самир Хондо: Ти немаш са Зораном везе?

Сведок Бора Мркајић: Немам никакве везе са Зораном.

Опт. Самир Хондо: Извини, извини, немој, ти си наговорен да лажно сведочиш.

Сведок Бора Мркајић: Ти си био добар са Зораном, па сте се.

Опт. Самир Хондо: Ја сам са Зораном? Ето видиш.

Сведок Бора Мркајић: А ја са Зораном никада нисам добар био, нити сам контактирао.

Опт. Самир Хондо: Извини, Боро, шта сам ја са Зораном?

Сведок Бора Мркајић: Не знам ја шта си.

Опт. Самир Хондо: Ја са Зораном? Одакле ти знаш да сам се ја са Зораном посвађао, да сам се ја са Зораном качио, одакле, ко ти је то рекао?

Сведок Бора Мркајић: Ја сам читао на интернету ваше свађе.

Опт. Самир Хондо: Моје и његове свађе, моје и његове свађе? У вези чега, је ли?

Председник већа: Какве свађе на интернету?

Опт. Самир Хондо: На интернету?

Сведок Бора Мркајић: Знам ја да се они оптужују, Зорана Ђорђића, да је Зоран, ја овде нисам дошао да браним Зорана Ђорђића, мене Зоран Ђорђић не интересује, његова изјава.

Председник већа: Не, него шта на интернету, шта Вас питам?

Сведок Бора Мркајић: Да они оптужују Зорана Ђорђића да је Зоран Ђорђић тражио неке паре, то сам са интернета сазнао, Хондо Самир, ја контакте немам са Зораном Ђорђићем.

Опт. Самир Хондо: Са интернета? Нисам ја нигде, до на интернет, на интернету изнео, него сам ја то отишао у суд, ја бих пријавио Зорана да је мени тражио изнуду новца.

Сведок Бора Мркајић: Нема везе, ја када сам позван да сведочим, нисам знао уопште да ће сведочити Зоран Ђорђић.

Опт. Самир Хондо: Ти ниси знао?

Сведок Бора Мркајић: А да сам знао да ће сведочити Зоран Ђорђић, можда и не бих сведочио.

Опт. Самир Хондо: Ти ниси знао? Па Зоран је моју слику носео од 2009., 2009. године, Боро, 2009. године је Зоран моју слику носео, Боро.

Председник већа: Имате ли Ви још нешто да питате?

Опт. Самир Хондо: Немам, часни суде, ја сам само рекао да га нисам никада дохватио, а он може изврнути како хоће.

Председник већа: Добро, онда се вратите на место, да га нисте никада дохватили, добро.

Када је окривљени изашао да постави питања, онда се оштећеном обратио, говорећи му у лице да треба да каже ко је био са њим и када га је он тукао, а оштећени му је окренут у лице, рекао да га је тукао, а на начин евидентиран аудио техником, и посебно нагласио, да га памти по кеси са храном када је кренуо да је узме.

То је тај догађај по коме, да ли Вас је то посебно понизило?

Сведок Бора Мркајић: Да, то није била кеса са храном, него је била војна мањерка, у њој су били макарони, то је стајало на киши дуго времена, да ли су они плували по њој, тако су нам доносили храну.

Председник већа: Не, питам за Вас, да ли Вас је то посебно понизило, је ли тако, ја сам то тако разумела?

Сведок Бора Мркајић: Да, и он је стајао поред те мањерке када сам ја изашао.

Председник већа: Добро, да ли се Ви познајете од раније?

Сведок Бора Мркајић: Не, само знам.

Председник већа: Из Коњица? Ви сте генерацијски, погледала сам, годину дана разлике?

Сведок Бора Мркајић: Па знамо се из виђења, али лично се нисмо познавали, из виђења се знамо онако, по фаци и то, али ја не знам чак, вероватно сам сазнао да се зове Хондо Самир у затвору, када су ми људи причали то, Хондо Самир тај. Знам добро да је носио униформе, добре униформе носио, нове униформе, да смо нешто коментарисали са затвореницима, да он и Делић имају најбоље униформе и учествовали су у тучама. Ја сам спреман и никада не бих хтео да оптужим невиног човека. Значи, могу да набројим људе, затворенике који су, сећам се добро дечка из Горажда, који је, дечко који је побегао.

Председник већа: Само да онда рашчистимо за њега, оно што Вас је питао бранилац, тукао Вас је тада када сте то изведени на испитивање.

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Када сте уведени у шахт.

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: И после Црвеног крста ногом у груди.

Сведок Бора Мркајић: Али пазите, ја не желим овде да сведочим само када је мене тукао, ја знам да је и друге људе тукао.

Председник већа: Ја питам сада за Вас, значи за Вас, чујете шта Вас питам.

Сведок Бора Мркајић: То није битно само за мене.

Председник већа: Питам за Вас.

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Вас је тада, када сте изведени на испитивање.

Сведок Бора Мркајић: Јесте.

Председник већа: Рукама, ногама, како?

Сведок Бора Мркајић: Тамо када смо изведени на испитивање, ногама, када смо увођени у шахт, онда пендрецима или чиме већ, не сећам се више шта.

Председник већа: Пендрецима?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Добро, по леђима, по којим деловима?

Сведок Бора Мркајић: По леђима, рукама, телу.

Председник већа: Добро. Да ли се он много истицао?

Сведок Бора Мркајић: Нећу рећи да се истицао, али је учесник у тучи био.

Председник већа: Да ли сте трпели неке, колико дана сте трпели болове? Да ли су Вас нешто посебно понизили, да ли су Вам нешто тада рекли? То не памтите?

Сведок Бора Мркајић: Понизили су ме од самог уласка, сам понижаван.

Председник већа: Добро, а кажите ми, кажите ми, да ли ово, када су Вас ово после Црвеног крста, ту Вас је тукао тада када Вас је шутирао Хазим Делић, када Вас је газио. Да ли је он био ту?

Сведок Бора Мркајић: Јесте.

Председник већа: Да ли је он то радио или је само стајао?

Сведок Бора Мркајић: Јесте, тада је била велика група затвореника у којој је он био.

Председник већа: Стражара?

Сведок Бора Мркајић: Стражара, да.

Председник већа: Добро и он је шта радио?

Сведок Бора Мркајић: Тукао, заједно са осталим стражарима.

Председник већа: Тукао је и Вас?

Сведок Бора Мркајић: Да.

Председник већа: Добро.

Сведок Бора Мркајић: И све остале.

Председник већа: Е сада, да ли има још питања за оштећеног?

Заменик тужиоца: Нема.

Председник већа: Да ли Ви имате још нешто да кажете?

Сведок Бора Мркајић: Па не знам.

Председник већа: [REDACTED] ?

Опт. Самир Хондо: Могу ли ја још нешто, часни суде?

Председник већа: Још нешто? Може, хајде.

Опт. Самир Хондо: Само да се оштећеном обратим. Да ти кажем нешто, Боро, пошто је био са тобом у број девет, овај, Ђорђић Рајко, ово што човек не спомиње мене да сам ја затварао те људе у шахт, да сам ја, пошто је он доживео доле, мени је жао што су њега тај Хазим Делић затварали, шта ја знам.

Сведок Бора Мркајић: Овако, могу ја теби да кажем, да теби кажем, везано за Рајка?

Опт. Самир Хондо: Значи Рајко.

Председник већа: Добро, рекли сте му да није споменуо.

Опт. Самир Хондо: Рајко мене није уопште споменуо, значи уопште човек је био у „деветки“.

Сведок Бора Мркајић: Рајко Ђорђић је био у таквом стању, да није могао да види пола затвореника.

Опт. Самир Хондо: Ти такво стање наводиш.

Сведок Бора Мркајић: У случају Рајка Ђорђића, њега самог, зато што сам ја то гледао са стране, а Рајко више није знао ни ко, а ја ћу теби да кажем, Хондо, за случај самог Рајка Ђорђића би требало бити осуђено на стотине вас Коњичана.

Опт. Самир Хондо: Јесам ли ја човеку икада ружну реч рекао у животу?

Сведок Бора Мркајић: Немој ми причати ружне речи, Рајко Ђорђић је претучен стотину пута.

Председник већа: Добро, оставите сада, да ли је то било то, одговорили сте му, вратите се на место, молим Вас.

Опт. Самир Хондо: И то што кажеш да си ти онај, да си ти толико тучен, то није истина, Боро, то није истина.

Сведок Бора Мркајић: Ја нисам највише.

Опт. Самир Хондо: То није истина, нисам те никада дохватио.

Сведок Бора Мркајић: Близу Рајка Ђорђића и осталих затвореника.

Председник већа: Добро, да ли имате трошкове за долазак до суда?

Сведок Бора Мркајић: Ма, немам.

Председник већа: Немате? Онда Вам хвала, немојте галамити, молим Вас.

Опт. Самир Хондо: Ја се извињавам.

Председник већа: Да Вас сада не удаљавам. Хвала Вам што сте дошли, можете да идете.

Сведок Бора Мркајић: Довиђења.

Председник већа: Е сада, ми ћемо се договорити да направимо паузу, пошто имамо, само изволите, пошто имамо времена, јер ова двојица сведока нису дошли, да погледамо филм у наставку, то је филм, колико, дванаестак минута, је ли тако, она два ЦД, тако сте рекли?

Заменик тужиоца: Па тако отприлике, а иначе он траје око два сата.

Председник већа: Филм?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: А како ћемо да, да ли Ви можете да издвојите то што гледамо? Тамо има два ЦД.

Заменик тужиоца: Јесте.

Председник већа: Један је онај вод Коњиц и овај други је логор.

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: И онда ћемо да погледамо тај логор, који је део оног другог филма, је ли тако?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: Ако сте сагласни да то погледамо данас, одбрана, шта каже?

Заменик тужиоца: Ја могу да одредим временски, да дам техници да тачно одредимо.

Председник већа: Јесте сагласни да то погледамо данас?

Заменик тужиоца: Мислим да можемо да погледамо то касније, да се тачно одреди.

Председник већа: Ево можемо и данас, да не би губили време, имамо данас до 2 и 15 судницу, па зато, а сада је 12 и 32, па онда да погледамо то сада и да видимо, да ли ће бити још неких предлога? Имамо овај предлог за раздвајање, односно за издвајање ових записника и имамо, да ли сте добили списак сведока?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: Које је предложила одбрана. Да ли се противите или не? Хоћете да се изјасните после? Ако има неких, због тога што би сада у паузи могли и нешто да одлучујемо, зато Вас питам.

Заменик тужиоца: Могу да се изјасним накнадно.

За овим суд констатује да је бранилац пре почетка претреса, доставио списак сведока које предлаже – Зеленовић Ненад, Зеленовић Мајда, то су значи сестра и зет

окривљеног, Суботић Драган, је ли тако и Бужанин Милан и предаје уверење о томе да је окривљени био припадник оружаних снага Босне.

Е сада на које околности Суботић Драган и Бужанин Милан?

Адв. Славиша Продановић: Часни суде, на околности, ова двојица живе у Коњицу, Бужанин Милан је свештено лице, овај у Коњицу доле, обавља дужност у православној цркви и добро је упознат са читавом ситуацијом, јер он иде и у Градину, контактира са овим.

Председник већа: А од када је он тамо?

Адв. Славиша Продановић: Молим?

Председник већа: Од када је он тамо на служби?

Адв. Славиша Продановић: На служби је, не знам, али је сада тренутно.

Председник већа: Сада је тренутно?

Адв. Славиша Продановић: Сада је тренутно на служби и зна одлично Зорана Ђорђевића и имао је ужасан проблем са Зораном Ђорђевићем, јер је тамо обновљена црква, па је.

Председник већа: А то је тај новац скупљан за цркву?

Адв. Славиша Продановић: Да, да, због тога и чак се води кривични поступак у Коњицу против Зорана Ђорђевића.

Председник већа: Хоћете окривљени да не галамите.

Опт. Самир Хондо: Извињавам се, часни суде.

Адв. Славиша Продановић: А овај сведок Суботић, он је за време рата био доле, радио у СУП Коњиц и позната му је ситуација, барем је мени то у разговору рекао да су у једном наврату инспектори из СУП-а отишли, овај, у логор „Челебић“ и вратили се, обавестили су о лошим условима, о свему овоме и више их нису звали, него је то ваљда испред војске ово што је рађено. И познато му је у вези овог Ђорђевић Зорана.

Председник већа: Добро, шта каже тужилац? А сестра и зет су претпостављам на ту?

Адв. Славиша Продановић: На околност да је био Зоран Ђорђевић.

Председник већа: Да је тражио новац, да.

Заменик тужиоца: О предлогу сведока.

Опт. Самир Хондо: Ја се извињавам.

Председник већа: Ја не знам шта је, Ви ћете после да се консултујете са браниоцем у паузи, сада се тужилац изјашњава.

Заменик тужиоца: Што се тиче предлога браниоца за саслушавање сведока, за испитивање сведока Зеленовић Ненада, Мајде и Драгана, Бужанин Милана и Суботић Драгана, ја се противим из разлога што предложени сведоци, није предлог да се испитују на околности предмета оптужбе, нити у вези са предметом оптужбе, од којих зависи законита одлука, а кредибилитет сведока – оштећеног Ђорђевић Зорана, овде се може проверити на основу онога што је рекао на главном претресу и начина на који је одговарао на питања у унакрсном испитивању и у вези суочења њега и оптуженог, а посебно и других исказа сведока, односно оштећених, који овде помињу, у догађајима оптуженог Хонда, који догађаји се чињенично слажу и са овај описаним догађајима које је рекао овај сведок, тако да мислим да суд ће моћи у довољној мери да и правилно да оцени исказ и кредибилитет овог сведока, па са тих разлога се противим да се било ко од ових сведока позове и испита овде у својству сведока.

Председник већа: Добро.

Заменик тужиоца: А што се тиче писменог предлога који је бранилац послао суду и прослеђено Тужилаштву, а то је то уверење од 17.09.2013. године, број који је наведен овде, о евиденцији војног обвезника, оптуженог Хондо Самира, немам ништа против да се исто уврсти као доказ и прочита на главном претресу.

Председник већа: Добро.

Заменик тужиоца се противи да се наведени сведоци испитају на начин евидентирања аудио техником.

Добро, суд ће онда донети одлуку о томе у паузи овој или наредној.

За овим се одређује пауза ради одмора у трајању од 20 минута.

Седите, молим вас, закаснили смо мало.

Настављено након паузе ради одмора у 13 часова и 16 минута.

И у међувремену смо припремили ове снимке који су приказани на телевизији, које имамо у предмету, међутим, нисмо могли ништа да идентификујемо, па ћемо сада да пустимо и да видимо, да ли је то то.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у наставку поступка погледају ТВ записи који се налазе у списима предмета на два ЦД-а, па се налаже режији да на мониторе пусти слику са филмовима које приказује.

Констатује се да прво приказујемо ЦД-2 – специјални вод Коњиц, који има три дела – „Специјални вод Коњиц“, „Црно на бело „Челебић“ и „Оптужница Новолић“. Е ми ћемо „Специјални вод Коњиц“. И ако може и звук, ако га има или да пробамо са слушалицама.

Председник већа: Да констатујемо ово је био специјални вод Коњиц а да ли овде видимо тужиоце ово сада у смислу овако да погледамо јел тако? Имамо ли ту неког од занимљивих ових особа које би требали да означимо овај који се поздравља са свима и..

Заменик тужиоца: Према објашњењу сведока Ђорђић Зорана ко се све ту налази на том снимку, то је дакле специјални вод то је по изјави овог сведока коме Самир Хондо оптужени овде није ни припадао. Припадала су нека друга лица и он је назначио која су то лица пошто овде она нису предмет оптужбе, тако да у том делу...

Председник већа: То је за сада, добро. А овај други „Црно на бело“?

Заменик тужиоца: Е тај и на овоме делу снимка, дакле у даљем емитовању треба да постоји ако је то добро пренето и тај други део снимка који би био интересантан...

Председник већа: Овај „Црно на бело“ јел?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: Добро. Имате ви нешто да приметите? Одбрана окривљених?

Адв. Славиша Продановић: Па не знам која је сврха да гледамо овај филм јер нема везе, Челебић у реду...

Председник већа: Добро. Ајмо онда „Црно на бело“.

Адв. Славиша Продановић: Везано за Хондо Самира у реду...

Председник већа: Овај специјални вод смо значи, да констатујем да смо погледали, то за сада нема баш нешто много везе са оптужницом и доказима, односно догађајем у оптужници а молим режију да нам покаже „Црно на бело Челебић“ ја мислим да се тако зове.

Председник већа: Да констатујем да је и ово готово. Хвала режији. Ми више нећемо гледати оптужницу „Нолић“ нити овај други ЦД јер за данас нема времена а у наставку поступка ће тужилац вероватно то да нам означи, ако будемо требали да гледамо

или не, и који део, па да констатујем да је прегледан снимак „Црно на бјело Челебићи“ те се на снимку види овај логор Челебићи и од особа које се виде то су Јеленко Глигоровић, Рајко Куљанин, Рајко Ђорђевић, покојни Милошевић Жељко, Зоран Ђорђевић, Грегоровић Светко или Светозар не знам, Ђорђевић Зоран за кога је констатовано да је председник Удружења логораша Босне и Херцеговине, затим Здравко Муџић Паво, Хазим Делић и Русмир Хацихусеиновић, тако да је то то. Режија може да нам врати на мониторе слику суднице.

Да ли неко има нешто да примети везано за овај снимак?

Тужиоче?

Заменик тужиоца: Ја само да кажем да је дакле материјал на ЦД-1 од телевизије „БН“ коришћен те је направљен овај материјал на ЦД број 2 који смо приказали тако да ја сам доставио оба снимка због аутентичности архивског материјала који се види на тим снимцима.

Председник већа: Добро, а шта је на оном првом ЦД?

Заменик тужиоца: Основни материјал архивски који је коришћен и он је у нешто већем обиму него што је приказан у овој теми...

Председник већа: У овој емисији?

Заменик тужиоца: ...у овој емисији „Црно на бијело“...

Председник већа: Онда да ли то треба да гледамо, оно пошто је целина, да ли тамо има нечег значајног што је за овај поступак?

Заменик тужиоца: Ја могу да кажем да су најупечатљивији делови приказани овде у овом материјалу на снимку ЦД број 2 у одељку „Црно на бијело Челебићи“, с тим што на овом првом снимку има још неких детаља које ја мислим да су важни као на пример приказује се у дужем трајању канцеларија команданта у Коњицу на коме се виде оба знака и карта и тако даље, због чињенице да је реч о снагама хрватско – муслиманске стране у сукобу.

Председник већа: Добро. А колико траје тај, и да ли имамо данас времена?

Заменик тужиоца: Он је нешто дужи али ја ћу припремити за први наредни пут кад будемо могли приказати да служба технике у Тужилаштву припреми и направи тачну минутажу...

Председник већа: Да издвоје...

Заменик тужиоца: ...који део почиње и то презентирати суду да не гледамо цео снимак зато што има на том снимку и доста уводних неких детаља самог места и тако даље.

Председник већа: Добро, шта каже одбрана?

Заменик тужиоца: Тек се после приказује логор Челебић.

Председник већа: Хоће ли можда и одбрана нешто да погледа претходно да видите и ви да ли је нешто интересантно?

Адв. Славиша Продановић: Па не али осећам потребу да кажем да је и овај сведок кад је давао изјаву везано за снимак уваженог колеге рекао да се не спомиње Хондо Самир нити да га има на овом снимку. Друго ништа.

Председник већа: Добро. Хоћете се противити да погледамо само онај део који тужилац буде означио, да ви погледате па евентуално...

Адв. Славиша Продановић: Не противим се ја али не знам колико је...

Председник већа: Да ли је то потребно?

Адв. Славиша Продановић: Да, да ли је важно за предмет. Ви оцените.

Председник већа: Добро, ако тужилац доказује ту да су биле удружене снаге муслиманске и хрватске.

Да ли ви оптужени имате нешто да приметите? Не. Добро. Хвала.

Онда да вам кажем да је суд у паузи донео

Р Е Ш Е Њ Е

На основу члана 407 став 1 тачка 2 ЗКП из списка предмета издвајају се службене белешке о обавештењу примљеном од грађана Ђорђић Зорана, МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 2306758/12 две белешке; затим службена белешка о обавештењу примљеном од грађана Глигоровић Горана МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 2306758/12; две службене белешке о обавештењу примљеном од грађана Ђорђић Радована такође МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 2306758/12; службена белешка о обавештењу примљеном од грађана Чече Ћеће за МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1 исти број 2306758/12; службена белешка о обавештењу примљеном од грађана Мркајић Боре МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1 број 2306758/12; службена белешка о обавештењу примљеном од грађана Ђорђић Рајка

МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1- број 230-6758/12; службена белешка о обавештењу примљеном од грађана Стојановић Милорада МУП РС, Дирекција полиције, УКП, Служба за откривање ратних злочина 03/4-3-1- број 230-6758/12.

По правноснажности решења издвојени записници ставиће се у посебан запечаћени омот код судије за претходни поступак и чувати одвојено од осталих списа како је то наложено у члану 237 став 2 ЗКП.

На овај начин смо усвојили предлог одбране. Тужилац каже да ово није иначе ни предлагао као доказ, па вас ја због тога питам да ли је потребан писмени отправак, да ли ћете се жалити на ово решење?

Заменик тужиоца: Не тражим писмени отправак. На ово решење се нећу жалити.

Председник већа: Да констатујемо онда да је правноснажно?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: Одбрана, већ логично. Логика налаже да се неће жалити.

За овим заменик тужиоца Милан Петровић изјављује да се на ово решење неће жалити, да не тражи писмени отправак, па извод из транскрипта и фотокопију решења овога записника доставити уз издвојене белешке судији за претходни поступак ради чувања.

Што се тиче сада ових сведока који су до сада позивани а нису дошли, а то су ови који су требали јуче и данас и то је Куљанин Митар за кога смо чули да је имао неке позиве телефоном и тако даље, затим Живак Жељко који је једноставно рекао да неће доћи и Мркајић Драган који је имао те проблеме са робом и претоваром робе из камиона, да ли остајете код тих предлога да бисмо могли те сведоке да поновимо те позиве за следећи пут. Такође остаје Ђорђић Драган, то је сведок који живи у Шведској и који се повредио и био је на тој терапији па је онда обављао терапију и због тога није могао да дође, али је рекао да ће доћи наредни пут. Да ли остајете код ових Куљанин, Живак и Мркајић Драган?

Остајете код тих предлога, одбрана? Тужилаштво? Више сад и не знам ко је чији предлог тачно.

Куљанин је ваш...

Адв. Славиша Продановић: Куљанин је наш предлог.

Председник већа: Да, да, њему је то објашњено. То служба наша објашњава. Служба, он је у контакту са службом знате, тако да он није рекао ништа у том смислу.

Адв. Славиша Продановић: Ми сматрамо да би било јако битно да он дође.

Председник већа: Добро.

Адв. Славиша Продановић: Да неке дилеме отклонимо.

Председник већа: Шта каже тужилац, Мркајић Драган, Живак Жељко и Ђорђевић Драган? То је тај сведок.

Заменик тужиоца: Уколико је таква ситуација да постоје неке објективне околности да они не могу доћи ја бих одустао од тог предлога, са предлогом да се њихови искази прочитају.

Председник већа: Ја сам вам рекла, један је тај сведок [REDACTED] Ђорђевић Драган, он је завршавао терапију...

Заменик тужиоца: Предлажем да се његов исказ прочита.

Председник већа: ...али је сада завршио и рекао да може да дође наредни пут, истина тек у октобру, затим овај је имао сад тај инцидент са камионом тако сам ја схватила, тако је наша служба. И Живак Жељко он није објаснио о чему се ради, тако да то је то. Значи овај завршава терапију, вероватно се с тим камионом...

Заменик тужиоца: Жељко је из Бијељине...

Председник већа: Живак Жељко није ни рекао због чега, он је само рекао да сада не може да дође, да није кренуо. То је то.

Адв. Славиша Продановић: Ако дозволите ја сам имао синоћ контакт са сестром оптуженог и она ми је рекла да је Живак Жељко, она ме обавестила да неће доћи и да би он дошао ако усвојите предлог са њима да дође, са њеним мужем...

Председник већа: Добро, само да разјаснимо, то је такође ваш сведок, сведок одбране?

Адв. Славиша Продановић: Да, да.

Председник већа: Да пробамо онда овог Ђорђевића и овог Мркајић Драган, па и вероватно ће се завршити то са камионом знате, са робом. Претпостављам да претовар робе и квар на камиону не може да траје бесконачно.

Заменик тужиоца: Да оставимо још један термин да их позовемо па ја после тога бих одустао од њих, а предложио оно што би прочитали...

Председник већа: Добро. Кажите ми сада да ли ће бити још неких предлога осим тих?

Заменик тужиоца: Ја за сада немам нових предлога осим Васа који је у Америци, чији сам исказ доставио и у оригиналу на енглеском језику дат Хашком трибуналу и у преводу, ја других предлога нема.

Председник већа: Како ћемо, да ли имате неку адресу, неки контакт са тим сведоком?

Заменик тужиоца: Тај сведок се налази по мојим информацијама у Чикагу и имамо његов број телефона и ја мислим, уколико суд прихвати тај предлог да се ради, он неће скоро долазити у Европу, да се испита у нашој амбасади односно конзулату пошто постоји конзулат Републике Србије у Чикагу.

Председник већа: Да се испита сведок у Чикагу?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: Добро, а сведоци који су били у Окружном суду у Београду Глигоровић Горан и за Глигоровић Радована имамо и документацију, да ли ћете само предлагати да се то чита или да се ...

Заменик тужиоца: Ја сам предложио да се само њихови искази...

Председник већа: ...позову?

Заменик тужиоца: ...прочитају. ништа...

Председник већа: Одбрана шта мисли о томе?

Адв. Славиша Продановић: Ја мислим да би било пожељно да дођу. Они су то дали на почетку...

Председник већа: На почетку, да, '94. године...

Адв. Славиша Продановић: ...да, '94. године и ја мислим да би било пожељно да дођу.

Председник већа: Добро. Е, сада овако да вам кажем. Уопште нисмо разматрали ваше предлоге за сведоке због тога што сада исцрпљујем ове предлоге из оптужнице, тако идемо тим неким редом с тим што заиста ове сведоке који су раније евидентирани и предложени ми позивамо. Ово вам све кажем због тога што се појавио један термин и то, не следеће недеље него оне тамо недеље, за кад ћемо пробати ове сведоке да позовемо које смо до сада звали и затим онај тамо још један термин у октобру и то је то, да то негде себи евидентирате. Значи овако, 01.октобар, то је уторак пре подне ова иста судница и за тада би...

Адв. Славиша Продановић: Ја сваког уторка имам у Сарајеву суђење, исто предмет ратни злочин. Сваки уторак до Нове године ми је ...

Председник већа: Онда понедељак, да 30.септембар 09:30 иста ова судница па ћемо за тада да позовемо ову четворицу, односно тројицу сведока који нису дошли, с тим што ћемо позвати заиста Живак Жељка који је ту верујем да је он то вама рекао што је вама пренела сестра опотуженог, али ћемо га ми позвати овако.

Значи Мркајић Драган, Живак Жељко, Куљанин Митар. Видећемо за тада, претпостављам да неће стићи можда и стигне овај сведок Ђорђић Драган и пробаћемо за тада да позовемо и Глигоровић Горана и то је то, а тужилац ће нам доставити тај неки...

Јесте ви у контакту са Мркајић Васом?

Заменик тужиоца: Да.

Председник већа: Јесте? Разговарали сте, и шта он каже? Да неће скоро да дође?

Заменик тужиоца: Неће скоро долазити, нема уопште шансу да дође, а никакав проблем није да се испита у нашем конзулату.

Председник већа: Добро. Значи, да ли ћете имати ви још неке предлоге одбрана за неке сведоке, осим ових четворо сведока? Везано за оне сведоке из Босне, да ли ћете њих непосредно или шта ћете са њима?

Заменик тужиоца: Већина њих је обећала била, били су нам обећали сваку врсту помоћи, међутим нешто се дешава да сведоци одједном нама отказују.

Председник већа: Повлаче се?

Адв. Славиша Продановић: Да, и то је стварно нас забрињава због чега. Сигурно то није пошто су наши сведоци са наше стране, него вјероватно са стране Зорана Ђорђића и екипе која ради на томе.

Председник већа: У ком смислу то?

Адв. Славиша Продановић: Вероватно ће Куљанин Митар да објасни од кога, можда може и претпоставити од кога је добио претње. Једноставно ја сам ступио у контакт и са овим Мркајић Жарком [REDACTED] ...

Председник већа: Да, добро он се спомиње...

Адв. Славиша Продановић: ...да, да и у почетку је било у реду и одједном је рекао да неће. Ко ме год приђемо сведоку он афирмативно каже у ходу, хоћу хоћу и одједном неће, тако да не знам, руке су нам везане.

Председник већа: Добро.

Адв. Славиша Продановић: Исто и овај данас помиње Десимир Мркајић [REDACTED], са њим смо исто...

Председник већа: Да ви сте говорили...

Адв. Славиша Продановић: ...да, да са њим и ево има информацију да се нећка и.

Председник већа: Хоћете ли онда да доставите рецимо те податке па да их суд позове, на пример...

Адв. Славиша Продановић: Важи.

Председник већа: ...да их позове суд и то је то.

Адв. Славиша Продановић: Хоћу, хоћу.

Председник већа: Да не достављате, ако већ имате тај предлог да не обављате никакву комуникацију и то је то.

Адв. Славиша Продановић: У реду.

Председник већа: Шта каже тужилац? Ништа.

Заменик тужиоца: Слажем се...

Председник већа: Да евентуано, нека напишу списак сведока па ћемо онда размотрити то као и ово четворо и суд ће да позове и то је то.

За следећи пут зовемо ове сведоке и видимо се 30.09. у ...

Јесте хтели још нешто?

Адв. Славиша Продановић: Не. Не, хвала.

Председник већа: У 09:30 часова.

Довршено у 14.11.

Записничар

Председник већа-судија